

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE

Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL XXIV, NR. 247

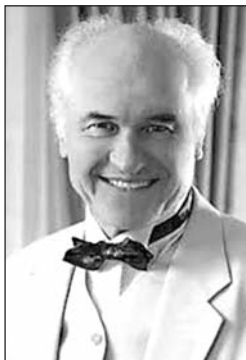
<http://apostolul.slineamt.ro>

februarie
2022

La mulți ani, EUGEN DOGA, Gingașa și tandra mea fiară!

Muzician, compozitor, membru titular al Academiei de Științe a Moldovei, Artist al Poporului din Republica Moldova.

Portofoliul de creație a lui Eugen Doga, considerat cel mai mare compozitor român în viață, a cărui muzică a răsunat în importante săli de concerte din lume, impresionează, mai ales că dezvoltă un stil divers, acoperind atât domeniul muzicii clasice, cât și cel al muzicii de estradă.

S-a născut la 1 martie 1937, în satul Mocra, raionul Râbnîța (Transnistria), Republica Moldova, în familia Elizavetei și a lui Dumitru Doga, căzut în cel de-al Doilea Război Mondial. Potrivit mărturiilor și amintirilor compozitorului, a

fost încă din fragedă copilărie atras de magia muzicii. După absolvirea școlii de șapte ani din satul natal, studiază violoncelul (Școala de Muzică din Chișinău, Conservatorul de Stat din Chișinău) și, la Institutul de Artă „Gavriil Musicescu” (azi, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice), urmează clasa de compoziție și teorie a muzicii, cursuri de dirijat simfonic (1960-1965).

Elena BARBOS-BALINSCHI
(continuare în pag. 10)

**Consider
că filmele
au forța
de a educa
prin puterea
emoției**

**Bogdan George
APETRI, regizor**

Pag. 14-15

Cum se trag sforile la EduSAL

• **Interviu cu dl. Gabriel Ploscă,
președintele Sindicatului
din Învățământ Neamț**

– Domnule Gabriel Ploscă, cu ce subiect doriți să începem convorbirea noastră de astăzi?

– M-am gândit să vă propun să discutăm despre EduSAL, mai bine spus despre dictatura EduSal Soft, un program informatic pentru salarizarea din sistemul de învățământ. Aplicația nu se referă doar la salarii, ci cuprinde și module de evidență a personalului sau realizării statelor de funcții. Este un instrument de lucru destul de complex, pentru că și sistemul de învățământ este unul complex, dar un instrument util, atât pentru noi cât și pentru cei care fac alocațiile bugetare pentru salarizarea din învățământ.

– Și totuși ce vă determină să folosiți un determinativ atât de grav – „dictatura” EduSal?

– După cum se întâmplă destul de des în România, lucrurile bune, instrumentele bune sunt deseori utilizate în mod arbitrar, ducând până la urmă la abuzuri. Abuzuri categoric dictate de puterea politică, mașinațiuni de care „este nevoie” pentru ca bugetul educației, ni-

ciodată suficient, să fie înglobat în cifrele date prin bugetul de stat. Altfel spus, nevoile reale ale educației trebuie să fie înghesuite în acel pat al lui Procust care înseamnă alocația bugetară.

Aceste probleme apar în condițiile în care cea care a creat și administrează programul informatic EduSal, firma SIVECO, o firmă românească care a mai avut probleme de evaziune fiscală, primește anumite dispoziții verbale din partea finanțatorului și de aici apar aceste abu-

zuri. În mod normal principiul EduSal ar trebui să reflecte salarizarea pe baza legilor, a actelor normative în vigoare. Numai că legislația e nesocotită pe baza unor dispoziții niciodată scrise.

*A consemnat
Gianina BURUIANĂ*
(continuare în pag. 2)

Pe 15 februarie, o sărbătoare în premieră:

Ziua Națională a Lecturii

La ce este bună lectura? Cui prodest? Întrebă unii. De ce trebuie să-i tâmpim pe copiii noștri cu texte pe care noi înșine le-am studiat? Se întrebă alții. De ce trebuie să mai citim cărți masive de Sadoveanu sau Re-

breanu? Întrebă unii elevi.

Răspunsului clasicizat al unui cărturar al cărui cap a căzut sub secura gădelui: *Că nu ieste alta și mai frumoasă, și mai de folos în toată viața omului zăbavă, decât cetitul cărților*, i se poate adăuga argumentul că lectura este bună

să vezi nevăzutul și să trăiești ceea ce nu ai trăit, să înveți despre lumea în care trăiești și să visezi alta, mereu.

Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț a sărbătorit

Red.
(continuare în pag. 3)

**Caut mereu
modalități
provocatoare
pentru a deveni
un profesor
mai bun**

**prof. Diana-Cristina
BEJAN**

Pag. 4-5

**Încurajez
elevii
să se exprime
liber și să
își asume
riscurile creației**

**prof. Lucian
GOGU-CRAIU**

Pag. 20-21

Cum se trag sforile la EduSAL

(urmare din pag. 1)

Mai aveți ceva pe suflet când roștiți cuvântul „dictatură”?

– Ar mai fi o altă problemă care nu trebuie omisă: în momentul în care apare o modificare în salarizare printr-o dispoziție legală, normal, ar trebui modificată și aplicația EduSal. Sindicatul a sesizat în repetate rânduri ca această modificare să vină până la sfârșitul lunii, pentru ca secretarii și contabilii să aibă timp să prelucreze datele, astfel încât pe data de 14 colegii noștri să-și găsească salariile pe carduri. Dar, în ciuda acestor apeluri, de multe ori aceste noi variante sosesc pe data de 5 sau 6 ale lunii, ba mai mult uneori vin și cu greșeli, sesizate tot de noi, cei din teritoriu... Cred că trebuie mai multă responsabilitate și lucrul acesta s-ar putea remedia dacă cei din minister ar fi mai fermi. Cei care țin legătura cu SIVECO, și șefii lor, ar trebui să se gândească și la oamenii care trudes la salarii, consumând timp și nervi, pentru ca apoi să arunce totul la gunoi.

– *Și cum vă explicați perpetuarea acestor situații abuzive?*

– Când vorbesc despre aceste abuzuri, știu că în spatele lor este un personaj, un soi de păpușar. Și simt nevoia de a spune acest lucru grav, în ideea că afirmația mea va avea un ecou, că cineva se va sesiza și se vor pune întrebări. Pe acest păpușar îl simțim dar din păcate nu avem dovezi foarte evidente, motiv pentru care nu îi rostesc numele. Deocamdată... în această etapă. Lucrurile acestea se știu și sunt acceptate tacit la cel mai înalt nivel în Ministerul Educației. Aceasta pentru că, după cum am mai spus, un astfel de personaj este „necesar” iar longevitatea lui în funcția din minister ne arată că a fost realmente util tuturor miniștrilor pentru a strecura nevoile învățământului într-un buget nici pe departe îndestulător. Acesta este mecanismul care determină aceste abuzuri.

– *Pentru ca lucrurile să fie mai clare cititorilor noștri, ați vrea să exemplificați?*

– Spre exemplu ani de zile majorările salariale în ceea ce privește gradația de merit, diri-

ginția, majorările pentru școli speciale, pentru clase simultane, pentru control financiar preventiv – nu au fost calculate la salariul în plată ci au rămas ancorate la nivelul din decembrie 2016. În cele din urmă, datorită faptului că sindicatele din țară au pornit acțiunile în instanță – și sunt mii de asemenea inițiative – și dându-și seama că s-ar putea să-i coste mai mult datorită dobânzilor, prin Ordinul de Ministru 3993/16 iunie 2021 ministerul a dat dispoziție prin EduSal să se ajungă la situația normală, adică toate aceste drepturi să fie calculate prin aplicare la salariul de bază aflat în plată.

– *Am înțeles totuși că Ordinul de Ministru 3993/16 iunie 2021 are o anumită notorietate...*

– Da, este celebru pentru noi. Dincolo de bucuria resimțită când a intrat în vigoare, și în acesta s-a strecurat o eroare și anume la prevederea de la Articolul 2, referitoare la doctorat. Deși Legea 153/2017 spune clar ce drepturi au toți cei care și-au echivalat gradul I cu doctoratul înainte de 1 iulie 2017, O. M. îi sancționează fără distincție pe toți, indiferent de perioada obținerii titlului științific de doctor. Aceasta în condițiile în care Articolul 15 din Constituția României ne spune că un astfel de Ordin nu se poate aplica retroactiv. Sigur că putem discuta de ce există această discriminare între cei dinaintea de 1 iulie 2017 și cei de după, dar felul cum dispune O. M. este un abuz. Un alt abuz legat de doctorat care se face tot prin EduSal vizează indemnizația de doctorat, care este 50% din salariul minim pe economie. Salariul minim luat în calcul inițial a fost de 1900 lei, dar prin negocieri succesive nivelul actual este de 2550 lei, însă indemnizația de doctorat a rămas la ni-

velul din 31 decembrie 2018, calculată la salariul de 1900 lei. Aceasta deoarece aplicația EduSal nu este actualizată, și asta datorită păpușarului sau celor care dictează reguli chiar dacă acestea contravin legii.

– *Cum se înscriu tranșele de vechime în acest context?*

– Tranșele de vechime reprezintă un alt exemplu. Până la aplicarea Legii 153/2017, acestea mergeau până la peste 40 de ani, pentru ca apoi ultima tranșă să fie stabilită la peste 25 de ani. Astfel, colegii cu tranșe mari de vechime au fost dezavantajați. Hotărârea Guvernului nr. 38/2017 spune că tranșele trebuie să se aplice ca înainte. Desigur, există foarte multe acțiuni în justiție și colegii mei au lucrat foarte mult pentru că este o acțiune foarte laborioasă să iei fiecare profesor și să vezi dacă a fost dezavantajat sau nu. Am lucrat cu specialiști, am avut nevoie de un audit, a fost un consum de muncă extraordinar – și le mulțumesc colegilor mei pe această cale. Au fost cheltuieli foarte mari, fiindcă demersurile nu s-au făcut pe unitate școlară ci pe fiecare om, cu situația lui specifică. Deși s-a revenit la situația corectă, noi suntem încă în instanță pentru că trebuie să recuperăm și sumele pierdute până la aplicarea normală a tranșelor de vechime, în 2021.

Se vorbește acum despre o lege reparatorie.

Aș vrea să spun că au mai fost cazuri în care s-a recunoscut că s-a furat din banii oamenilor ani de-a rândul, iar datoria noastră este de a recupera sumele furate, să le dăm banii înapoi. Noi sperăm să apară această lege compensatorie, dar întrebările rămân. De ce trebuie să ajungem în instanță pentru o salarizare corectă, când salarizarea este prevăzută în acte normative? De ce păpușarul a făcut acest abuz? De ce a fost acceptat acest abuz?

– *Deși este edificator ceea ce ne-ați relatat, cred că totuși mai sunt și alte situații de remediat...*

– Noi am câștigat prin instanță și recuperarea sporului de stabilitate de 15% din salariul de bază acordat personalului auxiliar de conducere (secretar șef, contabil șef). Trebuie doar puse în practică numai că EduSalul nu permite. Deci prin EduSal se împiedică punerea în practică a unei hotărâri judecătorești. Cum să avem încredere într-un asemenea stat? →

Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie

Februarie 2022

1/1929 – n. **Grigore Caraza**, la Poiana Teiului, Neamț (d. 11. 11. 2014, Piatra-Neamț), învățător, condamnat de mai multe ori, a făcut peste 21 de ani de închisoare. A reușit, la 50 de ani, să obțină diploma de bachelareat. În 1980, a emigrat în Statele Unite de unde a revenit în țară (2001).

Petre Țuțea era de părere că, în închisoare, Grigore Caraza și-a „exercitat profesia de român”. Experiența de temniță grea în închisorile comuniste a transpus-o în cartea „Aiud însângerat”, un document tulburător despre ceea ce a însemnat „holocaustul roșu” în România.

I s-a acordat Titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Piatra-Neamț (2007).

■ 2/1944 – n. **Violeta Lăcătușu**, la Asău, Bacău, profesoară, scriitoare, artist plastic. După absolvirea Facultății de Filologie, Iași (1967) a

Rememorări nemțene

predat, până la pensionare, limba și literatura română la Colegiul Național „Roman-Vodă” din Roman. A debutat editorial cu romanul „Simurgul” (1999). Alte cărți: „Inițiere astrală, grafipoeme”, „Jocul destinului”, „Taifunul își ascute dinții”, „Imprevizibilul e săgeata destinului”, „Să crezi în imposibil”. Este membră a U. S. din România.

■ 3/1931 – n. **Gheorghe Vadana**, la Poiana Largului (d. 20.11.2019, Piatra-Neamț), profesor, inspector școlar, director de școală (1967-1993),

artist plastic. A absolvit Facultatea de Arte Plastice, Iași (1967), membru al U. A. P. A participat la taberele de creație din țară și la Tabăra Internațională UNICEF, Hamburg (1972). Expoziții personale: Ungaria, Spania, Strasbourg, Hamburg, Târgu-Mureș. Diploma de Onoare a Comitetului de Cultură Neamț și Premiul „Lascăr Vorel” pentru pictură.

■ 4/1934 – n. **Marin-Marcel Drăgotescu**, la Craiova (d. 6. 07. 2002, Piatra-Neamț), profesor, documentarist, eseist și publicist. A absolvit Facultatea de Istorie a Universității București, ca șef de promoție (1957), a primit o bursă la Institutul „Constantin Drăgan” de la Milano (1957). Întemeietor și director al Muzeului de Istorie din

Cum se trag sforile la EduSAL

S-au mai întâmplat și alte lucruri. Am avut și cazuri în care deși s-au planificat concediile, deși oamenii aveau perioadă de activitate aprobată, s-a impus telefonic să fie toți trecuți în concediu. În caz contrar s-a trecut la amenințări din partea ministerului către inspectorate (pe motiv că vor avea probleme cu salariile) și de la inspectorate către școli (pe motiv că nu vor fi avizate statele de plată). S-a ajuns la situații hilare în care directorii au fost nevoiți să-și roage angajații care au fost în activitate să se treacă în concediu. Pentru ce? Iarăși este vorba despre bani, pentru a nu se plăti indemnizația de hrană. În acest hal s-a ajuns!

Sau, mai sunt încă restante la plata hotărârilor judecătorești. Nu s-au plătit toate sumele pe dobânzile legale obținute în instanță. Și acolo a fost o dublă luptă pentru că mai întâi am câștigat dreptul de dobândă și s-a încercat, tot prin EduSAL, să nu se plătească dobânda penalizatoare, care era ceva mai mare, ci cea remuneratorie, ceva mai mică. A trebuit să mergem din nou în instanță pentru a se stabili clar că se va plăti dobânda penalizatoare. Pentru că în hotărârea judecătorească scria „dobânda legală” și fiecare a înțeles ce a vrut. Ar trebui să mai spunem că au fost cazuri în Neamț în care prin auditul de la minister s-a încercat influențarea (dar tot verbal) de a nu se aplica hotărârea judecătorească!

Mai sunt persoane care nu și-au ridicat voucherele de vacanță din anul 2020. Noi am rugat școlile să facă demersuri către inspectoratele școlare și să ceară sumele, inspectoratele au cerut la minister, dar circuitul s-a oprit aici. Au fost cazuri în care acest personaj sinistru, adus în discuție astăzi, s-a lăudat că a făcut economii și banii s-au întors la buget. Și iată că abuzurile continuă. Dar și noi vom continua acțiunile noastre în justiție, sperând că poate se observă și se vor pune lucrurile în ordine. EduSALul trebuie păstrat pentru a face o salarizare corectă în învățământ, ținând cont de actele normative în vigoare.

Ziua Națională a Lecturii

(urmăre din pag. 1)

Ziua Națională a Lecturii, împreună cu numeroși participanți, marți, 15 februarie 2022, prilej cu care au fost oferite copiilor de la C.S.E.I. „Alexandru Roșca” Piatra-Neamț cărțile donate de angajați ai Primăriei Piatra-Neamț și de alți oameni de bine.

Astfel, la Secția de carte pentru copii & Ludoteca „Ion Creangă” a fost dezbătută tema „Care sunt beneficiile lecturii” împreună cu elevi de la Școala Gimnazială nr. 3 Piatra-Neamț și prof. inv. Anca Iorga. Pentru aprofundare, au fost vizionate filmele educative „Cum ne dezvoltă cititul creierul?” și „Cum să citești mai rapid și mai mult?”. Au urmat lectură individuală și în echipe de câte doi, precum și experimentul „Câte cuvinte citești pe minut”, cu cronometrare individuală.

Următorii participanți au fost cei de la Grădinița Școlii Gimnaziale „Nicu Albu” Piatra-Neamț, grupa mijlocie „Piticoții”, împreună cu prof. inv. Miluța Cristal, care au desfășurat atelierul de lectură „Cum să fii mai bun?” și un recital de poezii și cântece de primăvară.

Un alt atelier de lectură, „Povești cu tâlc”, precum și jocul educativ pentru stimularea imaginației și creativității „Să inventăm povești” au fost susținute de elevi de la C.S.E.I. „Alexandru Roșca” împreună cu prof. inv. Oana Doru.

În Sala Cupola, Ziua Națională a Lecturii a fost sărbătorită împreună cu tineri de la Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” Piatra-Neamț, clasa a XII-a E și clasa a X-a C, însoțiți de profesoarele Gianina Buruiiană și Maria Tudor. După lecturi din cărțile preferate, a fost provocată o dezbateră despre ce înseamnă lectura bună.

La Filiala „Vasile Conta” Mărăței au fost derulate mai multe proiecte cu parteneri de la

Școala Gimnazială „I. Gervescu” Săvinești, Școala Gimnazială „Prof. Gheorghe Dumitreasa” Girov, Școala Gimnazială nr. 1 Dumbrava Roșie, Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc” Piatra-Neamț, Liceul Teologic Ortodox „Sf. Împ. Constantin și Elena” Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu”.

În vizită la Filiala „Vasile Conta” a venit un grup de elevi din clasa a X-a, sub coordonarea profesoarei Anca Pavel, iar la Punctul de lectură și împrumut din cartierul Speranța au avut loc ateliere de lectură, cu participarea copiilor din zonă.

De Ziua Națională a Lecturii *rememorăm că prin lectură se transmite memoria colectivă a omenirii, de aici și marea apreciere de care cartea și lectura s-au bucurat încă de la începuturi. Probabil nu există alte lucruri sau fenomene care să fi fost mai elogiate decât cartea și puține sunt marile personalități care să nu fi pătruns în marile valori, ascunse printre pagini și să nu fi trimis mesajul acestei prețuiri către urmași.*

Există mai multe vârste ale lecturii, fiecare cu farmecul, beneficiile și provocările sale, care se dezvoltă odată cu maturizarea fiecărui cititor, și care, se dezvăluie de fiecare dată acestuia într-o altă lumină a gândirii.

Lectura este un proces de comunicare, de transmitere de informații prin intermediul unui text, ce presupune și înțelegerea acestuia, reflecția, decodarea mesajului și interpretarea lui, a precizat Mihaela Mereuță, director-manager al Bibliotecii Județene „G.T. Kirileanu” Neamț.

Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie

Bicaz. Scrieri: „Monumente istorice de pe Valea Bistriței” (colab.), „Ghid turistic al Județului Neamț”, „Palatul Cneșilor și Mănăstirea Durău”, „Drumuri la mănăstiri moldave”, ș. a.

■ 7/1932 – n. **Virgil Răzeșu**, la Brăila, doctor în medicină, prozator, a absolvit Institutul de Medicină, Iași. Din 1963, medic

primar, șef de secție chirurgie, la Piatra-Neamț. Membru al unor organizații științifice și profesionale din România și internaționale. Cetățean de Onoare al Municipiului Piatra-Neamț. Cărți de specialitate: „Chirurgie generală – probe practice pentru examene și con-

cursuri”; „Profesorul Ion Juvara – dascăl și promotor al chirurgiei românești”; un capitol în „Enciclopedia cancerului”, vol. XII; „Chirurgie generală – vademecum pentru examene și concursuri”. Beletristice: „Spectru intim – din viața

Rememorări nemțene

unui chirurg”; „Trei bisturie care au revoluționat medicina” (colab.); „Prin vămile vieții”, roman; „Nuntă de aur”, poezie și proză; „Tratat de deflorare”; „Cetățeni de onoare ai Municipiului Piatra-Neamț” ș. a.

■ 7/1921 – n. **Alexandru Iftimie**, la Gârcina (d. 4. 10. 2005, Piatra-Neamț), profesor, publicist, memorialist, a absolvit Școala Normală „Gheorghe Asachi” din Piatra-Neamț, Facultatea de Filologie a Universității București. Profesor,

director de școală și inspector școlar. A debutat în revista cadrelor didactice „Apostolul” din Piatra-Neamț (oct.- dec. 1938). Cărți: „Monografia Liceului «Petru Rareș» Piatra-Neamț (1869-1969)”; „Prin școlile timpului meu (ca discipol, ca educator, ca manager)”.

■ 10/1879 – n. **Leon Mrejeriu**, la Cotârğași, Broșteni, Neamț (d. 14. 10. 1945, Mizil), institutor, autor de manuale școlare, folclorist. A absolvit Școala Normală „Vasile Lupu” din Iași (1899). Deputat, prefect al Județului Neamț. Inițiator al revistei de folclor „Ion Creangă”, fondator al Băncii Corpului Didactic, primul președinte al Asociației Învățătorilor din Județul Neamț (1912). Scrieri: „O călătorie în Transilvania”, „Carte pentru tineretul de la sate”, „Șezătoare

Red.

(continuare în pag. 4)

Caut mereu modalități provocatoare pentru a deveni un profesor mai bun

• **Interviu cu doamna profesor Diana-Cristina Bejan – Colegiul Național de Informatică, Piatra-Neamț**

— Încep prin a reaminti publicului că sunteți o veche prietenă a noastră, fiind răsplătită cu premiul revistei *Apostolul* în anul 2017. Vă evocă această întâmplare niște amintiri speciale?

— Premiul primit din partea revistei *Apostolul*, în 2017, a reprezentat pentru mine o recunoaștere a unei activități profesionale bine făcută și îmi evocă multe amintiri legate de: • o perioadă cu multe competiții naționale și internaționale în care am implicat elevii pasionați de fizică ai colegiului nostru și realizarea unor proiecte care au fost apreciate prin obținerea de premii și mențiuni; • încurajarea, aprecierea și susținerea pe care am simțit-o din partea colegilor mei și din partea reprezentanților Sindicatului, ai Asociației Învățătorilor și revistei *Apostolul*, prin nominalizarea mea la **Premiile revistei *Apostolul***; • activitățile științifice complexe și diverse pe care le organizăm cu elevii colegiului nostru înainte de pandemie și atmosfera efervescentă a acestora. Mă gândesc acum la proiectul internațional „Noaptea Cercetătorilor Europeni” care implica sute de elevi și zeci de profesori din orașul nostru, în fiecare an, într-un eveniment științific și social inedit.

— Se împlinesc aproape 20 de ani de când sunteți profesor la Colegiul Național de Informatică din Piatra-Neamț, cu o dăruire exemplară. De unde provine această puternică motivație de a lupta pentru creșterea acestei școli?

— Drumul meu ca profesor, până la a ajunge la Colegiul Național de Informatică, a fost întortocheat. Am fost profesor de fizică în mai multe școli, mi-am făcut orele cu pasiune și de fiecare dată mi-am dorit mai mult. La Colegiul Național de Informatică am întâlnit un colectiv puternic și

echilibrat de elevi și profesori, care s-a potrivit căutărilor mele de realizare profesională. Am continuat să îmi fac orele cu aceeași pasiune, iar profilul colegiului mi-a permis abordarea inovativă a învățării la Fizică, în context STEM – ȘTIM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică), folosind învățarea bazată pe proiecte (PBL – Project Based Learning) și pe cercetare (IBL – Inquiry Based Learning), aplicată în grupuri mici sau cu întreaga clasă de elevi.

— Încă din timpul studiilor universitare de fizică ați obținut burse în străinătate. A fost o conjunctură favorabilă sau a fost doar meritul muncii și pasiunii dvs.?

— Bursele de studiu, pe care le-am primit în timpul facultății, au fost obținute prin concurs și au constituit o recunoaștere a activității mele ca student al secției de Fizică Nucleară a Facultății de Fizică a Universității din București. Participarea la acestea mi-a creat o imagine a lumii științifice pe care am încercat, la rândul meu, să o prezint elevilor mei și m-a motivat în căutarea unor proiecte care să le arate importanța cercetării științifice și aplicațiile descoperirilor științifice, care să îi îndrume apoi în alegerea viitoarelor cariere.

— Preocuparea dvs. de formare ca profesor de fizică după terminarea studiilor universitare este de-a dreptul impresionantă. Vă rog să punctați activitățile de perfecționare care considerați că v-au marcat cel mai mult.

— Caut permanent modalități diverse și provocatoare de a deveni un profesor mai bun. Am găsit, în timpul carierei mele, multe oportunități de perfecționare: de la pregătirea din fiecare zi a orelor de curs, căutarea abordării potrivite a fiecărei teme și documentarea fiecărei lecții, specifică fiecărui colectiv de elevi, urmărind progresul acestora, până la participarea la proiecte și conferințe naționale și internaționale.

Activitățile de coordonator al echipelor de elevi participanți în proiecte științifice internaționale le-au creat acestora oportunități de învățare și de îmbunătățire a performanțelor școlare și au constituit pentru mine perioade intense

de perfecționare ca profesor.

Am creat contexte de aplicare în practică a cunoștințelor de fizică prin aplicarea la clasă a pachetelor educaționale din cadrul proiectului Erasmus+ ERIS – *Exploration of Research Resources in School Practice – Exploatarea rezultatelor din cercetare în educația elevilor*, dezvoltat de Facultatea de Fizică a Universității din București în parteneriat cu institute de cercetare din Polonia și Franța, prin participarea cu elevii la activitățile din cadrul programului „Școala Altfel la Măgurele” și la Conferințele Naționale ale Comunității Educație pentru Științe organizate de Facultatea de Fizică a Universității din București.

În luna noiembrie 2021 am însoțit grupul de elevi români participanți la *Romanian High-School Students Internship Programme 2021*, organizat de CERN, la Geneva. Cei 23 de elevi selectați din toată țara au participat la cursuri de fizica particulelor elementare și au lucrat în echipe la proiecte de cercetare, dezvoltate de CERN. Toate activitățile din cadrul acestui program au constituit pentru mine noi oportunități de perfecționare și proiectare a unor abordări inovative ale activității mele ca profesor de fizică.

— Cum se poate caracteriza efortul depus pentru obținerea premiilor la competițiile STEM

CanSat 2014

de știința și tehnologia spațiului – la nivel național și internațional?

Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie

(urmăre din pag. 3)

tărănească”, „Mănăstirea Bistrița”, „Din Basarabia”, „Înlănțuirea vremurilor”.

■ 10/1918 – n.

Iustin Pârnu, la Poiana Largului, Neamț (d. 16. 06. 2013, Petru-Vodă, Neamț), duhovnic, memorialist, arhimandrit. A frecventat peste doi ani școala complementară. S-a călugărit (1936) la Mănăstirea Durău. Înscriș la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Cernica, va continua la Vâlcea și Roman. Preot misionar pe frontul de Est. După război, a fost arestat, condamnat la 16 ani de închisoare. După eliberare (1964), va fi: muncitor forestier, preot-monah la

Mănăstirile Secu și Bistrița. Pune temelia Mănăstirii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”, de la Petru-Vodă, Neamț (1991), al cărei stareț a fost. A întemeiat revistele „Glasul monahilor” și „Atitudini”. Cărți: „Părintele Iustin Pârnu și morala

Rememorări nemțene

unei vieți câștigate”, „Cu părintele Iustin Pârnu despre moarte, jertfă și iubire”; „Daruri duhovnicești”, toate cu sprijinul scriitorului Adrian Alui Gheorghe.

■ 10/1930 – n. **Ioanichie Bălan**, la Stănița, Neamț (d. 22. 11. 2007, Mănăstirea Sihăstria, Neamț), monah, prozator și poet religios. Tuns în monahism la Mănăstirea Sihăstria, apoi hirotonit diacon (1953). A reeditat „Viețile Sfinților”, 12 volume. Alte volume: „Patericul românesc”; „Vetre de sihăstrie românească”; „Mărturiile româ-

nești la Locurile Sfinte”; „Convorbiri duhovnicești”; „Călăuza ortodoxă în biserică”; „Călăuza ortodoxă în familie”; „Părintele Paisie duhovnicul”; „Părintele Cleopa duhovnicul”; „Convorbiri cu teologi ortodocși străini”.

■ 10/1944 – n. **Constantin-Horia Alupului-Rus**, la Poiana Sibiului, profesor, animator cultural, absolvent al Facultății de Filologie din Cluj.

Profesor la Cracăul Negru, Neamț, director al Casei de Cultură din Piatra-Neamț și al Centrului Creației Populare (Centrul „Carmen Saeculare”). Inițiator de programe culturale și continuator al „Vacanțelor Muzicale la Piatra-Neamț”. A înființat Ed. Nona și o arhivă video, pe teme culturale. A editat prima publicație

Caut mereu modalități provocatoare pentru a deveni un profesor mai bun

Nu percep implicarea în aceste proiecte ca pe un efort ci ca pe o dorință de a ajuta elevii să își atingă potențialul, de a-i încuraja să exploreze noi oportunități de dezvoltare și de a le arăta că abordarea serioasă și perseverentă a unei provocări te poate conduce la atingerea excelenței în învățare. Aceste proiecte constituie pentru elevi ocazii unice de învățare, de aprofundare a cunoștințelor și aplicare a acestora în practică. De asemenea, le permit elevilor să își aplice pasiunile și hobby-urile dar și să își descopere talente și abilități noi, care le testează creativitatea și capacitățile de înțelegere, de inovare și de rezolvare de probleme.

– Sunteți cunoscută mai ales pentru povestea de succes a elevilor dvs cu NASA și alte organizații de anvergură internațională. Despre ce este vorba?

– Este vorba despre coordonarea unor grupuri de elevi ai colegiului care au devenit apoi ECHIBE performante, în mai multe competiții cu teme centrate pe știința și tehnologia spațiului cosmic, în care fiecare elev are propriul rol și propriile responsabilități, iar întreaga echipă trebuie să funcționeze perfect. Vorbim despre: *Competiția Europeană IRISS Space Robotics 2015* organizată de ESA (Agenția Spațială Europeană), la care echipa RO-Sat One Junior a obținut locul al doilea; *Competiția Internațională Zero Robotics 2013, 2014, 2015, 2016*, organizate de de NASA, ESA și MIT – la care echipele CODE::SPACE și IT ACE au obținut locul al II-lea la etapa finală în 2014 și 2016; *Competiția Europeană de Cansat 2014, 2015* organizate de ESA – echipa RO-Sat One a obținut premiul I în 2015; *Competiția Europeană AstroPi* organizată de ESA; *Proiectul educațional al NASA Sally Ride Earthkam*.

Activitățile acestor proiecte au fost extinse prin organizarea altor proiecte: *C4TS in Space* – lansarea cu succes a unui balon cu heliu, colectarea de date despre atmosferă până la aproximativ 30 km altitudine și trimiterea acestora la sol în timp real. Proiectul s-a finalizat prin recuperarea balonului și analizarea datelor suplimentare achiziționate de senzorii de la bordul acestuia și a imaginilor înregistrate pe durata întregului zbor. Din câte cunosc, a fost primul proiect educațional din România, cu asemenea temă, finalizat cu succes. Se adaugă *ARISS – Amateur Radio on the International Space Station* la care au participat elevi ai colegiului nostru și de la alte școli gimnaziale din

Piatra-Neamț. Chiar dacă acesta nu a putut fi finalizat din cauza pandemiei, a fost un prilej de realizare de activități științifice pe aceleași teme.

– Care este contribuția dvs. la apariția și continuitatea Revistei de Științe TNT?

– Revista *TNT* a fost inițiată acum foarte mulți ani de către un grup de elevi ai colegiului nostru, coordo-

Fotografie de grup a tuturor finaliștilor și organizatorilor - Competiția IRISS 2015

nați de doamna profesor Mariana Fronea și foarte repede a devenit revista de Științe a elevilor colegiului nostru. O parte din activitățile și proiectele pe care le-am realizat împreună cu elevii, apar descrise în articole din aparițiile anuale ale acestei reviste.

– Ce ar mai trebui adăugat pentru a ne putea forma o imagine completă asupra dvs.?

– Le mulțumesc tuturor elevilor mei, de la începutul carierei mele de profesor și până acum, pentru profesorul care am devenit! I-am motivat să învețe și m-au motivat în tot ceea ce am realizat, mi-au arătat că apreciază ceea ce fac la orele de curs, mi-au oferit oportunitatea de a le arăta că Fizica este frumoasă și o pot folosi dincolo de activitățile școlare, în viața lor personală sau profesională. Îmi face o mare plăcere și îmi trezește un sentiment de împlinire atunci când unii dintre foștii mei elevi îmi povestesc că abordări deosebite de la orele de fizică sau din proiectele la care au participat, au avut impact asupra dezvoltării lor profesionale. Am participat împreună în călătoria lor ca liceeni, încercând permanent să le trezesc dorința de cunoaștere.

A consemnat **Gianina BURUIANĂ**

CALENDAR – februarie 2022

- 0** 2. **JOYCE, James** (2 febr. 1882 – 13 ianuarie 1941) – 140 de ani de la nașterea scriitorului irlandez;
04. **JIQIDI, Aurel** (25 octombrie 1896 – 4 febr. 1962) – 60 de ani de la moartea pictorului;
05. **GOLESCU, Dinicu** (7 febr. 1777 – 5 octombrie 1830) – 245 de ani de la nașterea cărturarului;
07. **DICKENS, Charles** (7 febr. 1812 – 9 iunie 1870) – 210 de ani de la nașterea scriitorului englez;
10. **PUȘKIN, Aleksandr Serghievici** (6 iunie 1799 – 10 febr. 1837) – 185 de ani de la moartea poetului rus;
11. **EDISON, Thomas Alva** (11 febr. 1847 – 18 oct. 1931) – 175 de ani de la nașterea savantului american;
17. **VĂCĂRESCU, Elena** (21 septembrie 1864 – 17 febr. 1947) – 75 de ani de la moartea scriitoarei;
23. **HUGO, Victor** (26 febr. 1802 – 23 febr. 1885) – 220 ani de la nașterea scriitorului romantic francez;
23. **VULCĂNESCU, Romulus** (23 febr. 1912 – 10 noiembrie 1999) – 110 ani de la nașterea etnografului;
25. **GOLDONI, Carlo** (25 febr. 1707 – 6 febr. 1793) – 315 ani de la nașterea dramaturgului italian;
29. **ROSSINI, Gioacchino** (29 febr. 1792 – 13 nov. 1868) – 230 de ani de la nașterea compozitorului italian.

Red.

Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie

d e coregrafie din România „Hora” (1994).
 ■ 12/1933 – n. **Gheorghe Dumitreasa**, la Girov, Neamț, profesor de matematică. După ce a absolvit Facultatea de Matematică-Fizică a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (1958), a predat, din 1959, la Liceul „Petru Rareș” din Piatra-Neamț, unde a fost elev. Fiind înzestrat cu harul descoperirii și stimulării vocației elevilor săi, a obținut cu aceștia rezultate excepționale la admiterea în învățământul universitar, precum și la olimpiadele naționale, balcanice și mondiale. Autor de lucrări științifice și de manuale școlare.

■ 13/1937 – n. **Constantin Grasu**, la Tarcău, Neamț, geolog, profesor

universitar doctor (1969). A absolvit Liceul „Petru Rareș” din Piatra-Neamț și Facultatea de Geografie-Geologie, Iași. A lucrat în învățământ, la Muzeul de Științe Naturale din Piatra-Neamț, cercetător la Stațiunea „Stejarul”, cadru didactic

Rememorări nemțene

universitar. Peste 100 de lucrări publicate în presa de specialitate și mai multe volume în nume propriu sau în colaborare. Este autor al volumelor de memorialistică: „Vacanțe pierdute”, „Vacanțe recuperate” și „Rememorări tardive”.

■ 14/1958 – n. **Vasile Spiridon**, la Verșești, Girov, Neamț, critic literar, eseist. A debutat editorial cu volumul „Cuprinderi” (1993). Profesor la Universitatea din Bacău, doctor în filologie (2003). Lector de limba și literatura română la Universitatea din Bordeaux (1996-1999). Cola-

borări la majoritatea revistelor literare. Volume: „Nichita Stănescu. Monografie...”; „Viziunile «învinșului de profesie» Nichita...”; „Perna cu ace”; „Gellu Naum. Monografie...”; „Înscrierea pe orbită...” ș. a.

■ 15/1823 – n. **Mihail Ștefănescu-Melchisedec**, la Gârcina, Neamț (d. 16. 05. 1892, Roman), cărturar. Deprinde scrierea și cititul de la un dascăl din Piatra (1831), apoi, în casa părintească, de la un învățător și de la un călugăr. Urmează cursurile Seminarului de la Socola, apoi pe cele ale Academiei Duhovnicești „Petru Movilă” din Kiev

(continuare în pag. 6)

Revistele școlare. Exemple de bună practică (III)

Școala este chemată să desăvârșească idealul educațional al tânărului de azi; or, ce altceva presupune acest țel complex, decât formarea și dezvoltarea unei personalități acordate la nevoile societății contemporane?

Așadar, școlii îi revine cea mai mare parte de responsabilitate în formarea copiilor, adolescenților și tinerilor. Activitățile extracurriculare și cele incluse în curriculumul la decizia școlii au un rol, deseori, hotărâtor în acest sens. Revistele școlare, bunăoară, sunt un izvor nesecat de posibilități de configurare a acestui țel.

Pentru a evidenția mai bine rolul curriculumului la decizia școlii și al unor discipline opționale precum jurnalistică școlară, vom arăta pe scurt care este poziția jurnalistică școlară în cadrul procesului de învățământ. Mai exact, felul în care documente curriculare de tot felul pun în valoare această disciplină în învățământul liceal filologic. Suntem de părere că nu există liceu în care să funcționeze clase cu profil filologic și care să nu editeze o revistă școlară. De regulă, aceasta acoperă sfere de interes multiple și diverse, atât în mediul liceal, cât și în cel gimnazial. În plus, prin materializarea unui exces de zel resimțit de unii dascăli de învățământ primar, paginile acestor publicații găzduiesc, câteodată, și creații ale elevilor din așa-numitele clase mici. Desigur, nu ne rămâne decât să apreciem astfel de inițiative, chiar dacă nu sunt incluse în sistemul de reguli impuse prin metodologii și regulamentele specifice.

Privind dintr-o altă perspectivă, apreciem că jurnalismul este un segment al curriculumului specializat – poate cel mai important pentru absolventul de profil filologic sau vocațional-pedagogic. Motivul este unul intuitiv: jurnalismul școlar urmărește, pe de o parte, aprofundarea obiectivelor de referință și a competențelor specifice din curriculumul-nucleu prin noi unități de conținut; pe de altă parte, presupune, realizarea acestora și învățarea conținuturilor obligatorii din programa disciplinei prin diversificarea activităților de învățare. Acest curriculum nou este elaborat de școală: școala proiectează și construiește în zona trans- și interdisciplinară, iar opționalul – ca disciplină nouă – introduce obiecte de studiu sau teme noi, care nu se regăsesc în programele din trunchiul comun, făcând, astfel, diferențierea pe categorii de cunoștințe, deprinderi, aptitudini.

În ceea ce privește conținuturile de învățare din jurnalismul școlar (văzut ca o disciplină nouă), acestea pot fi incluse în mai multe tipuri de curriculum pe care le acceptă astăzi didactica modernă; astfel, identificăm tipuri de conținut precum: explicit, implicit, informal, ascuns, absent, virtual, retoric, operațional, acceptat, predat de suport, testat, învățat ș. a.

Experiența didactică vastă și complexă ne susține aprecierea că programele școlare realizate în liceele nemțene includ următoarele tipuri de conținut: istoria jurnalistică, metode și tehnici de colectare a informațiilor, libertatea de exprimare și dreptul la informație, drepturi și responsabilități ale jurnaliștilor, tehnici fundamentale de redactare, cum se face o revistă școlară etc.

Din punct de vedere al jurnalistică școlară de la gimnaziu, ilustrăm aceste afirmații, pornind de la aprecierile formulate de către Elena Voinia, profesor de limba și literatura română la Școala Gimnazială Dumbrava - Timișești, unul dintre coordonatorii revistei care apare aici:

Revista „Pagina copilăriei” a apărut în luna ianuarie a anului 2014 din dorința de a promova reușitele elevilor și ale cadrelor didactice, deopotrivă. Aceasta este un caleidoscop ce reunește între paginile sale esențele vieții școlare: emoții, evenimente, schimb de generații, bucuria fiecărei zile.

Înainte de anul 2020, revista se publica semestrial, iar în ultima perioadă se editează doar un număr pe an. Structural, publicația noastră are două secțiuni: „Glasul copilăriei” și „Excețența Sa, Dascălul”, parte rezervată articolelor și exemplelor de bună practică.

Publicația înseamnă un pas prin care se înnoiește forma de exprimare cultural-artistică; este și un îndrumar ce reunește aspecte de inovare didactică; revista este, în același timp, un produs al parteneriatului școală-comunitate, deoarece am beneficiat și de susținerea părinților și a reprezentanților autorităților locale.

Aceasta surprinde activitățile elevilor noștri, rezultatele școlare, participarea la viața comunității și găzduiește „o pagină a gândurilor libere”, a exprimării artistice, într-o diversitate de forme. Imaginația, creativitatea și bucuria de a se exprima sunt calități pe care le valorificăm în scopul întăririi stimei de sine, al exersării comportamentelor civice și a civilizației. Publicația noastră a ajuns astăzi la numărul 12. Implicarea celor care au coordonat revista a fost răsplătită și prin distincțiile obținute la Concursul județean de jurnalism și reviste școlare: premiul al III-lea, în anul 2018, și premiul al II-lea, în anul 2019.

Realizatorii revistei sunt oamenii școlii!

Punem punct aici mini-serialului despre evoluția revistelor școlare și exemplificării de bune practici în acest domeniu, cu aprecierea că jurnalistică școlară devine – din ce în ce mai vizibil – unul dintre stâlpii de susținere ai învățării de limba română.

Prof. dr. Gheorghe BRÂNZEI

Prioritățile Programului Erasmus + pentru perioada 2022-2027

Erasmus+ este programul UE în domeniile educației, formării, tineretului și sportului pentru perioada 2021-2027.

Obiectivul general al programului este de a sprijini, prin învățarea pe tot parcursul vieții, dezvoltarea educațională, personală și profesională a persoanelor care își desfășoară activitatea în domeniul educației, formării, tineretului și sportului, contribuind astfel la o creștere economică durabilă, la crearea de locuri de muncă de calitate, la coeziunea socială, la stimularea inovării și la consolidarea identității europene și a cetățeniei active.

Erasmus+ are următoarele obiective specifice:

- să promoveze mobilitatea persoanelor și a grupurilor în scopul învățării, precum și cooperarea, calitatea, incluziunea și echitatea, excelența, creativitatea și inovarea la nivelul organizațiilor și al politicilor din domeniul educației și formării;

- să promoveze mobilitatea în scopul învățării nonformale și informale, participarea activă a tinerilor, precum și cooperarea, calitatea, incluziunea, creativitatea și inovarea la nivelul organizațiilor și a politicilor din domeniul tineretului;

- să promoveze mobilitatea personalului din domeniul sportului în scopul învățării, precum și cooperarea, calitatea, incluziunea, creativitatea și inovarea la nivelul organizațiilor sportive și a politicilor din domeniul sportului.

Pentru ca aplicațiile depuse de școli să aibă șanse cât mai mari de a fi declarate admise și de a obține finanțarea trebuie cunoscute prioritățile programului.

Prioritatea 1 – Incluziune și diversitate

Programul urmărește să promoveze, în toate acțiunile sale, egalitatea de șanse și de acces, incluziunea, diversitatea și echitatea. Organizațiile și participanții cu mai puține oportunități se află în centrul acestor obiective și, în vederea atingerii acestora, programul le pune la dispoziție mecanisme și resurse. Pentru a înțelege incluziunea trebuie identificate mai întâi principalele bariere care pot împiedica participarea unor potențiali beneficiari la programul Erasmus+.

Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie

(urmăre din pag. 5)

(1848-1851). Ministru al Cultelor (1879). Membru al Academiei Române (10. 09. 1870). Volume: „Un episod diplomatic”; „Biblioteca d-lui Sturza la Miclăușeni”; „Istoria dascalnicilor”; „Cronica Romanului și a Episcopiei”; „Inscripția de la Mânăstirea Războieni”.

■ 15/1925 – n. **Ioan Zenembisi**, la Piatra-Neamț (d. 2011, Piatra-Neamț), profesor. A absolvit Liceul „Petru Rareș” din localitatea natală și Facultatea de Matematică - Fizică a Universității „Victor Babeș” din Cluj. După absolvire, a predat aproape

trei decenii (1957-1985), la liceul unde a fost elev, obținând rezultate deosebite în activitatea didactică, fiind numit membru al Comisiei Centrale a Consiliului Național de Matematică. Este autor a numeroase articole de specialitate. A pu-

Rememorări nemțene

blicat: „Generalizarea noțiunii de derivată în studiul funcțiilor”, „Nicolae Pascu”, „Asupra cuadricelelor” ș. a. În 2001, i s-a acordat titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Piatra-Neamț.

■ 20/1947 – n. **Leonard Rotaru**, la Valea lui Ion, Blăgești, Bacău, profesor, eseist. Absolvent al Facultății de Litere a Universității București. Carieră didactică: profesor (Zănești, Neamț și Piatra-Neamț), până la pensionare (2011). Preșe-

dinte al Consiliului Municipal al Pionierilor din Piatra-Neamț, inspector școlar. Titlul de „Profesor evidențiat” (1987), „Diploma și Trofeul de Excelență în Educație” (2010). Membru fondator al Revistei „Asachi” (1991), coordonator al suplimentului „Didactica”. Colaborări: „Acțiunea”, „Apostolul”, „Ceahlăul”, „Conta”. Cărți: „Noțiuni și exerciții de limba română” (colab.); „Biserica «Buna Vestire», Dărmănești, Piatra-Neamț”; „Dincolo de orice, rămâne nădejdea”.

■ 21/1868 – n. **Panaite Criveț**, la Reditu, Neamț (d. 1948, Piatra-Neamț), publicist, profesor. Urmează Școala Primară la Biserica Domnească „Sfântul Ioan” din Piatra-Neamț, bursier

Prioritățile Programului Erasmus + pentru perioada 2022-2027

Dizabilitățile: acestea includ deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale care pot împiedica participarea deplină și efectivă a unei persoane la viața socială la același nivel cu alte persoane;

- *Problemele de sănătate;*

- *Barierile legate de sistemele de educație și formare:* pot întâmpina astfel de bariere persoanele care, din diverse motive înregistrează performanțe slabe în sistemele de educație și formare, persoanele care părăsesc timpuriu școala, persoanele care nu sunt încadrate profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare și adulții cu un nivel redus de calificare;

- *Diferențele culturale:* deși acestea pot fi percepute ca bariere de către persoanele din orice mediu, ele pot afecta în special persoanele cu mai puține oportunități. Astfel de diferențe pot reprezenta bariere semnificative în calea învățării în general și cu atât mai mult pentru migranți sau refugiați, în special pentru migranții nou-sosiți, pentru persoanele care aparțin unei minorități naționale sau etnice, pentru utilizatorii limbajului prin semne, pentru persoanele cu dificultăți de adaptare lingvistică și de incluziune culturală etc;

- *Barierile sociale:* dificultățile de adaptare socială, cum ar fi cele determinate de competențele sociale limitate, de comportamentele antisociale sau cu risc ridicat, de delincvența din prezent sau din trecut, de consumul excesiv de droguri sau alcool din prezent sau din trecut ori de marginalizarea socială;

- *Barierile economice:* dezavantajul economic, cum ar fi un nivel scăzut de trai, venituri mici, necesitatea de a lucra pentru a se întreține, dependența de sistemul de protecție socială, în cazul șomajului de lungă durată, situațiile de precaritate sau sărăcia, lipsa adăpostului, datoriile sau problemele financiare;

- *Bariere legate de discriminare* pot apărea ca urmare a discriminărilor legate de gen, de vârstă, de etnie, de religie, de convingeri, de orientare sexuală, de dizabilități sau de factori intersecționali (o combinație a uneia sau mai multora dintre barierele legate de discriminare menționate);

- *Barierile geografice:* traiul în zone îndepărtate sau rurale, în zone mai puțin deservite cu transport.

Prioritatea 2 – Transformarea digitală

Pandemia de COVID-19 a scos și mai mult în evidență importanța educației digitale pentru transformarea digitală de care are nevoie Europa. În special, aceasta a subliniat necesitatea tot mai mare de a valorifica potențialul tehnologiilor digitale pentru predare și învățare și de a dezvolta competențe di-

gitale pentru toți. În concordanță cu prioritățile strategice ale **Planului de acțiune pentru educația digitală** (2021-2027), programul urmărește să sprijine acest demers de implicare a cursanților, a cadrelor didactice, a lucrătorilor de tineret, a tinerilor și a organizațiilor în procesul de transformare digitală.

Programul Erasmus+ va sprijini *prima prioritate strategică a planului de acțiune*, și anume *dezvoltarea unui ecosistem de educație digitală de înaltă performanță*, prin consolidarea, în toate tipurile de instituții de educație și formare, a capacităților și a înțelegerii critice cu privire la modul în care pot fi exploatate oportunitățile oferite de teh-

nologiile digitale pentru predare și învățare la toate nivelurile și pentru toate sectoarele, precum și cu privire la modul de elaborare și de punere în aplicare a planurilor de transformare digitală ale instituțiilor de învățământ.

Programul va sprijini și *cea de-a doua prioritate strategică a planului de acțiune*, prin sprijinirea acțiunilor care vizează *îmbunătățirea dezvoltării competențelor și aptitudinilor digitale la toate nivelurile societății și pentru toți* (inclusiv tinerii cu mai puține oportunități, studenții, persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și lucrătorii). Se va pune accentul pe promovarea atât a competențelor digitale de bază și avansate, cât și a alfabetizării digitale, care au devenit esențiale pentru viața de zi cu zi, permițându-le oamenilor să navigheze într-o lume plină de algoritmi și să participe pe deplin la societatea civilă și la democrație.

În concordanță cu cele mai sus menționate va fi înființat un **Centru european pentru educația digitală**, cu scopul de a consolida cooperarea în domeniul educației digitale la nivelul UE și de a contribui la schimbul de bune practici. Scopul acestui centru va fi să sprijine statele membre printr-o cooperare intersectorială mai strânsă, abordând educația digitală din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

Prioritatea 3 – Mediul și combaterea schimbărilor climatice

Mediul și acțiunile climatice sunt și vor rămâne priorități esențiale ale UE. **Comunicarea privind Pactul verde european** recunoaște rolul esențial al școlilor, al instituțiilor de formare și al universităților în colaborarea cu elevii, părinții și întreaga comunitate în scopul impulsării schimbărilor necesare pentru realizarea cu succes a tranziției către neutralitatea climatică până în 2050.

Programul Erasmus+ va fi un instrument cheie pentru consolidarea cunoștințelor, competențelor și atitudinilor privind schimbările climatice și pentru sprijinirea dezvoltării durabile. Programul va spori numărul oportunităților de mobilitate în domenii ecologice orientate spre viitor care promovează dezvoltarea competențelor, îmbunătățesc perspectivele de carieră și implică participanții în domenii care au o importanță strategică pentru creșterea economică durabilă, acordând o atenție deosebită dezvoltării rurale (agricultura durabilă, gestionarea resurselor naturale, protecția solului, bioagricultura). Mai mult decât atât, programul Erasmus+, al cărui element central este mobilitatea, trebuie să depună eforturi în vederea atingerii neutralității emisiilor de dioxid de carbon, prin promovarea modurilor de transport sustenabile și a unui comportament mai responsabil față de mediu.

Prioritatea 4 – Participarea la viața democratică, valorile comune și angajamentul civic

Programul Erasmus+ abordează participarea limitată a cetățenilor la procesele democratice ale Uniunii Europene și lipsa lor de cunoștințe despre aceasta și încearcă să îi ajute să depășească dificultățile legate de implicarea și de participarea activă la viața comunităților lor sau la viața politică și socială a Uniunii Europene. O mai bună înțelegere de către cetățeni a Uniunii Europene, de la o vârstă fragedă, este esențială pentru viitorul Uniunii. Pe lângă educația formală, învățarea nonformală poate îmbunătăți înțelegerea de către cetățeni a Uniunii Europene și poate promova un sentiment de apartenență la aceasta.

Programul sprijină cetățenia activă și etica în învățarea pe tot parcursul vieții; încurajează dezvoltarea de competențe sociale și interculturale, gândirea critică și educația în domeniul mass-media. Se va acorda prioritate și proiectelor care oferă oportunități de participare a cetățenilor la viața democratică și de implicare socială și civică, prin activități de învățare formale și nonformale. Se va pune accent și pe sensibilizarea și înțelegerea contextului Uniunii Europene, în special în ceea ce privește valorile comune ale UE, principiul unității și al diversității, dar și moștenirea socială, culturală și istorică.

Prof. Gianina BURUIANĂ

Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie □ Lecția de istorie □ Luna februarie

la Liceul Național din Iași (1881), bacalaureat în 1888. La Universitate, a urmat matematica și Literele. Profesor la Liceul de Băieți „Petru Rareș”, Piatra-Neamț, titular până la pensionare (1933). Între timp: prefect de Neamț (1909-1910; 1918-1919), a început construirea palatului administrativ, terminat în 1912; deputat și senator. Colaborări: „Adevărul”; „Îndrumarea”; „Opinia publică”; „Preocupări didactice”; „Școala nouă”; „Reformatorul”; „Universul”; „Viitorul”.

■ 21/1961 – n. **Constantin Lăcătușu**, la Piatra-Neamț, inginer geofizician, alpinist, absolvent al Liceului „Petru Rareș” și al Facultății de Geologie-Geografie, București. A

efectuat expediții pe cei mai înalți munți din lume: Caucaz, Elbrus, Himalaya, Broad Peak, Pakistan, Everest, Alpii elvețieni, Kenia, Tanzania, Anzii Cordilieri, Aconcagua și Cero, Alaska, Cho-Oyn, Dhaulagiri ș. a. Membru al mai multor fundații și

Rememorări nemțene

asociații de profil.

■ 23/1950 – n. **Gheorghe Radu**, la Ruginoasa, Neamț, profesor, publicist. A absolvit Facultatea de Istorie a Universității din Iași (1974). Debut publicistic (1978) în Revista „Ateneu”, iar editorial (1984) cu „Îndrumător în Arhivele Statului Județul Neamț” (coautor). Au urmat două volume „Catholicii din Județul Neamț: 1552-1900. Aspecte istorice și demografice” și „Catholicii din Județul Neamț în secolul XX. Aspecte istorice și demografice”, „Basarabia, pământ românesc” ș. a.

■ 27/1879 – n. **Visarion Puiu**, la Pașcani (d.

10. 08. 1964, în Viels-Maison, înhumat ulterior în Cimitirul Montparnasse din Paris). Studii: seminariile din Roman și Iași, Facultatea de Teologie, București, Academia Duhovnicească, Kiev. Se refugiază în Apusul Europei (1944). Tribunalul Poporului l-a condamnat la moarte în contumacie (21. 02. 1946). A condus o eparhie românească din Paris (1949-1958). Cărți: „Preoții sătești”, „Mănăstirile de călugărițe. Schițe istorice”, „Din istoria vieții monahale”, „Mănăstirile din Basarabia” ș. a. (N. R. – Prelucrare după *Personalități ale culturii din județul Neamț*, un calendar alcătuit de Constantin Tomșa, Editura Crigarux&Cetatea Doamnei, Piatra-Neamț, 2014)

CALENDAR

– martie 2022

O 4. **GOGOL, Nikolai Vasilievici** (1 aprilie 1809 – 4 mart. 1852) – 170 de ani de la moartea scriitorului rus;

04. **TITULESCU, Nicolae** (4 mart. 1882 – 17 mart. 1941) – 140 de ani de la nașterea diplomatului;

04. **CARAGIU, Toma** (21 august 1925 – 4 mart. 1977) – 45 de ani de la moartea actorului;

09. **ELIADE, Mircea** (9 mart. 1907 – 22 aprilie 1986) – 115 ani de la nașterea prozatorului și eseistului;

16. **BRÂNCUȘI, Constantin** (19 februarie 1876 – 16 mart. 1957) – 65 de ani de la moartea sculptorului;

18. **MALLARMÉ, Stéphane** (18 mart. 1842 – 9 sept. 1898) – 180 de ani de la nașterea poetului francez;

19. **LIPATTI, Dinu** (19 mart. 1917 – 2 dec. 1950) – 105 de ani de la nașterea pianistului;

22. **GOETHE, Johann Wolfgang Von** (28 august 1749 – 22 mart. 1832) – 190 de ani de la moarte;

23. **STENDHAL, (Henry Beyle)** (23 ian. 1783 – 23 mart. 1842) – 180 de ani de la moartea scriitorului francez;

25. **BLANDIANA, Ana** (25 mart. 1942) – 80 de ani de la nașterea scriitoarei;

26. **BEETHOVEN, Ludwig Van** (17 dec. 1770 – 26 mart. 1827) – 195 de ani de la moartea compozitorului;

26. **WHITMAN, Walt** (31 mai 1819 – 26 mart. 1892) – 130 de ani de la moartea poetului american;

31. **HAYDN, Joseph** (31 mart. 1732 – 31 mai 1809) – 290 de ani de la nașterea compozitorului austriac.

Red.

Competențe specifice ale elevilor Școlii Postliceale Sanitare dezvoltate prin proiectul *A Spot of Brightness*

O oportunitățile unor schimburi de experiență în cadrul proiectelor Erasmus+, trebuie fructificate atât ca elev al unei școli de profil sanitar, cât mai ales ca viitor asistent medical generalist. Într-un asemenea context, în intervalul 5 februarie - 5 martie 2022, se desfășoară cel de-al doilea flux de mobilitate din cadrul proiectului Erasmus+ *A Spot of Brightness*, 2020-1-RO01-KA102-079272, coordonat de Școala Postliceală Sanitară Piatra-Neamț și implementat în perioada 12 octombrie 2020 - 30 aprilie 2022.

Desfășurat în parteneriat cu patru unități medicale din Malaga (Spania), respectiv Hospital Santa Elena, Clinica El Saranil, Prohumanitas (Centro Residencial Elite și Residencia Pinares de San Anton) și Universal Mobility (organizația intermediară), proiectul are drept scop desfășurarea unui stagiului clinic de specialitate de către un număr de 38 elevi din anii I, II și III de studiu, specializarea asistent medical generalist din cadrul școlii menționate.

Timp de patru săptămâni, sub îndrumarea unor tutori specializați, cei 38 de beneficiari vor efectua stagiul clinic de specialitate (160 de ore), îmbunătățindu-și competențele profesionale în domenii precum: chirurgie și nursing specific, medicină internă și nursing specific, sănătate mintală, geriatrie și lucrul cu pacienții psiho-geriatrici, îngrijiri paliative și nursing specific, îngrijirea persoanelor cu dizabilități și dependențe. Din cauza valurilor pandemice de SarsCov-2 prin care au trecut toate statele europene, efectuarea stagiilor de mobilitate a fost amânată, fapt ce a dus la prelungirea implementării acțiunilor proiectului. Astfel, stagiile de mobilitate, împărțite în două fluxuri, cu câte 19 elevi pe fiecare flux, s-au desfășurat în perioada 8 ianuarie - 5 februarie 2022, respectiv 5 februarie - 5 martie 2022. Este cel de-al doilea proiect obținut și coordonat de către școala noastră după cel implementat în perioada 2016-2017, Top Nursing Skills, 2016-1-RO01-KA102-024350.

Cu siguranță că impactul proiectului va fi unul semnificativ, la nivelul tuturor părților implicate: elevi, în ceea ce privește achiziția de noi competențe specifice ale acestora, organizației partenere și, pe termen lung, la nivelul comunității, având în vedere că un număr mare de pacienți vor beneficia de îngrijirea de specialitate din partea unor asistenți medicali foarte bine pregătiți.

Indirect, pe lângă dezvoltarea competențelor

specifice, beneficiarii direcți ai proiectului își vor promova și dezvolta competențele sociale, civice, interculturale, gândirea critică, comunicarea în limbile străine engleză și spaniolă, îmbunătățirea accesului la studiul individual, dezvoltarea performanțelor de învățare pe tot parcursul vieții etc.

Referitor la beneficiile proiectului asupra elevilor școlii noastre, țin să menționez doar câteva dintre concluziile elevilor care tocmai s-au întors din primul flux al mobilităților: *legat de stagiul clinic desfășurat, consider că această oportunitate este unică, de neratat, care ajută în perfecționarea noastră ca viitori asistenți medicali, prin exemplul de profesionalism de care au dat dovadă cadrele medicale, prin atitudinea față de colegii lor, pacienți și chiar de noi, stagiarii lor. Am rămas surprinsă de disponibilitatea lor, de explicațiile pe care ni le-au oferit, de răspunsurile la întrebările noastre. A fost extraordinar să putem compara cele două sisteme medicale, să*

vedem tehnici și echipamente noi, a declarat Melisa, elevă în anul III de studiu. În același context, Tatiana-Georgiana afirmă că o astfel de experiență aș repeta-o oricând mi s-ar oferi oportunitatea. A fost ceva cu totul deosebit.

Considerăm că acțiunile implementate în cadrul acestui proiect constituie reale oportunități pentru elevii și cadrele didactice din Școala Postliceală Sanitară Piatra-Neamț, evenimente de care putem beneficia o dată la câțiva ani, iar rezultatele se vor vedea pe termen lung, atât pentru unitatea de învățământ, sistemul sanitar, dar, mai ales pentru societatea românească.

Dr. Mihai FLOROAI

Accreditare Erasmus+ pentru Casa Corpului Didactic Neamț

Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale a publicat rezultatele selecției pentru Accreditarea Erasmus în domeniile educație școlară, formare profesională și educația adulților. Casa Corpului Didactic Neamț a obținut acreditarea Erasmus pentru mobilități Erasmus+ în domeniul „Educație școlară”, număr de referință: 2020-1-RO01-KA120-SCH-095554, cu valabilitate 01.03.2021-31.12.2027.

Membrii consorțiului Erasmus+ al cărui lider este Casa Corpului Didactic Neamț sunt: Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman, Liceul Tehnologic „Ion Creangă” Pîpirig, Școala Gim-

nazială „Regina Maria”, orașul Bicaz, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă – Târgu Neamț, Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani.

Obiectivele propuse în cadrul acestui consorțiu sunt:

- **Îmbunătățirea în 5 ani a formării profesionale a 150 de cadre didactice** care predau în mediul rural și urban în școlile partenere în scopul creșterii actului educațional la standarde europene;

- **Reducerea ratei abandonului școlar cu 5 % în școlile din consorțiu**, în următorii 5 ani, prin îmbunătățirea calității serviciu-

lui de educație și adaptarea la nevoile și opțiunile a peste 100 elevi;

- **Creșterea dimensiunii europene în școlile din consorțiu**, în următorii 5 ani, prin atragerea unui volum cu 50% mai mare de finanțare pentru activitățile didactice și de formare personală și profesională.

Obținerea acreditării Erasmus+ confirmă profesionalismul echipei profesorilor metodiști ai Casei Corpului Didactic Neamț. Urăm succes tuturor membrilor consorțiului Erasmus+ al cărui lider este Casa Corpului Didactic Neamț.

Prof. Gabriela BANU,
Director CCD Neamț

Digitalizare în scopul creșterii performanței școlare și formării competențelor profesionale

Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” este partener în proiectul strategic de cooperare Erasmus+ având codul 2021-1-RO01-KA220-VET-000032924 și titlul „DIGIT+Digitalization for in groups integrative training – international network for support, connection, innovation and know-how share in digital vocational education” (Digitalizare pentru instruire în grupuri integrative, rețea internațională pentru suport, conectare, inovare și schimb de know how în educația vocațională digitală). Proiectul se desfășoară la nivel local și internațional începând cu data de 1 ianuarie 2022 și se va finaliza la 31 decembrie 2023.

Proiectul reunește 10 parteneri din 7 țări europene printre care 4 ONG-uri (Asociația pentru Știință, Cultură, Ecologie, Tineret și Integrare Socială – ASCETIS, cu sediul în Piatra-Neamț – România, Asociația Vezuvio din Polonia, Asociația Koged din Izmir-Turcia, Asociația Eesti People to People din Tallin-Estonia), o micro-întreprindere specializată în formarea profesională continuă a angajaților din întreprinderi, facilitator de plasamente de muncă ale elevilor din școlile profesionale și liceele tehnologice (M&M Profuture Training din Barcelona-Spania), o întreprindere socială specializată în furnizarea de servicii IT și conexiune la internet în comunitățile rurale și izolate (Hello PC din Piatra-Neamț – România), 4 școli din sistemul de învățământ inițial care oferă calificări profesionale (ATATURK MTAL din Izmir – Turcia, Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” din Piatra-Neamț – România, SABA Highschool din Macedonia și Școala profesională în limbi străine EPRALIMA din Arcos de Valdevez – Portugalia). Acestora li s-au alăturat în momentul planificării proiectului alți 14 parteneri asociați, care sunt de asemenea școli VET din comunitatea fiecărui partener de proiect, printre care și 7 alte licee și școli din județul Neamț, cu interesul comun de a sprijini cursanții dezavantajați pentru cea mai bună integrare în noua societate digitală.

Toți partenerii sunt implicați în formarea de competențe profesionale. Ei rezolvă probleme care vin din lipsa abilităților digitale ale cursanților și lipsa de soluții digitale pentru profesori/formatori. Educația la distanță experimentată în timpul crizei Covid a crescut inegalitățile dintre elevii cu nevoi speciale și cei proveniți din medii educaționale diferite. Numărul de elevi cu risc de marginalizare socială și abandon școlar a crescut. Trebuie să oferim programe de formare mai flexibile și mai atractive care vor fi mai ușor de accesat direct sau de la distanță și pot fi integrate în fiecare parcurs de profesionalizare al elevilor ducând la prevenirea eșecului școlar. Digitalizarea este importantă și pentru a ajuta școlile să se integreze în Spațiul Educațional European prin internaționalizare.

O analiză de nevoi în rândul profesorilor/formatorilor și cursanților din școlile partener în proiect sau al celor participanți în calitate de parteneri asociați, cu privire la învățarea la distanță, a dezvăluit faptul că educația digitală este cea mai bună modalitate de acces la educație în

timpul situațiilor dificile, cum a fost pandemia de Covid19 și, de asemenea, cea mai bună modalitate de a partaja educația între țări.

Toate studiile realizate în rândul profesorilor și elevilor participanți la educația online au dezvăluit faptul că este necesară o pregătire digitală mai bună pentru profesorii VET, iar formarea competențelor digitale la elevi este obligatorie. Crearea de mijloace și platforme digitale pentru lucrul integrativ în echipă în domenii specifice VET este nevoia principală. În proiectul DIGIT+ învățarea digitală din cadrul învățământului profesional va fi exemplificată și explicată prin ghiduri practice pas cu pas, pentru profesori și elevi.

Se va pune la dispoziția acestora în mod gratuit și o platformă MOODLE dedicată utilizării instrumentelor de educație online din gama WEB2.0, care vor eficientiza și vor face mai atractiv și mai incluziv procesul didactic ce se poate desfășura online și în cazul educației și formării profesionale. Platforma va facilita formarea abilităților și competențelor profesionale în rândul elevilor folosind instrumente cu suport digital, sporind accesibilitatea și atractivitatea educației profesionale.

Proiectul are ca grup țintă profesorii VET, dar produce materiale și instrumente necesare educației digitalizate și pentru toți ceilalți profesori. De asemenea, prin acest proiect ne vom adresa în mod special elevilor dezavantajați, celor cu cerințe educaționale speciale, care vor fi beneficiarii finali și vor fi primii care vor testa lecțiile digitale inovative create de profesorii participanți la proiect. Vom oferi lecții diversificate și cât mai ușor accesibile cu privire la utilizarea instrumentelor digitale diverse pentru crearea lecțiilor cu suport digital. Profesorii vizați de proiect (200 de cadre didactice) vor avea acces la platforma Moodle unde vor parcurge lecțiile legate de instrumentele Web2.0, dar vor putea de asemenea să creeze propriile lecții dedicate elevilor cu cerințe educaționale speciale și în acest fel vor dobândi calitatea de autori de resurse educaționale deschise, colaboratori la realizarea de platforme educaționale incluzive.

Prof. Eleonora DRAGOMIR

Prezentul material a fost creat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene dar CE nu poate fi responsabilă pentru conținutul acestuia.

Formare profesională cu finanțare europeană la Colegiul Tehnic „Miron Costin”

Colegiul Tehnic „Miron Costin”, Roman a obținut acreditare Erasmus+ în domeniul formării profesionale, număr de referință 2021-1-RO01-KA120-VET-000042178, ceea ce înseamnă că va avea acces simplificat la finanțare europeană pentru proiecte de mobilitate și că va participa continuu la activitățile din cadrul programului Erasmus+, până în 2027. Erasmus+ este programul Uniunii Europene în domeniile educație școlară, formare profesională, tineret și sport pentru perioada 2021–2027 și este coordonat în România de Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP).

Obținerea acreditării Erasmus+ confirmă existența unui plan de dezvoltare strategică a instituției pe termen mediu și lung precum și experiența organizației în implementarea de proiecte europene.

Prin proiectul demarat, instituția de învățământ urmărește formarea profesională a echipei manageriale, a cadrelor didactice și a elevilor prin crearea de contexte favorabile de învățare în context european, pentru dezvoltarea unui management educațional eficient, pentru creșterea calității în educație și pentru consolidarea dimensiunii europene a școlii. În fiecare an, profesori și elevi ai Colegiului Tehnic „Miron Costin” vor participa la mobilități Erasmus+ în domeniul formării profesionale, iar competențele profesio-

nale dobândite vor contribui la dezvoltarea învățământului activ-participativ, compatibil cu sistemele de educație europene.

De asemenea, acreditarea oferă șansa de a înțelege mai bine și de a fi la curent cu structura și dinamica sistemului VET, de a dezvolta o rețea școlară de colaborare și de a coopera cu instituțiile preocupate de dezvoltarea profesională a tinerilor.

Astfel, prin asocierea instituțiilor se vor realiza experiențe relevante de învățare pentru elevi, pentru profesori și pentru partenerii economici, se vor pune în concordanță sistemul de educație și piața muncii, încât toți să-și descopere, să-și dezvolte și să-și valorifice la maximum potențialul în domeniul de activitate ales.

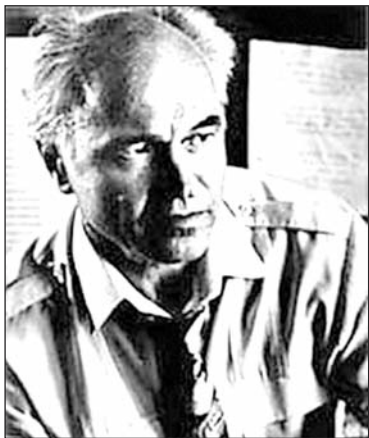
Prof. Paraschiva BUCIUMANU,
dir. adj. Colegiul Tehnic „Miron Costin”,
Roman

(urmare din pag. 1)

și începe activitatea profesională încă din anii studenției, în calitate de violoncelist în orchestra Radiodifuziunii de la Chișinău (1957-1962). A fost profesor la Școala Medie Specială de Muzică „Eugen Coca” (1962-1963) și la Școala de Muzică „Ștefan Neaga”, din Chișinău (1963-1967). Concomitent, ocupă postul de redactor muzical la Editura „Cartea Moldovenească”. Între anii 1967-1971 activează la Ministerul Culturii, fiind responsabil de viața muzicală din RSSM.

Domeniul în care se afirmă de la bun început și care îi aduce notorietate internațională este arta compozițională. A debutat în calitate de compozitor în 1957 cu un cvintet de coarde. Prima piesă de compoziție proprie este „Floare dalbă de livadă”, scrisă pentru colega sa de televiziune Maria Bieșu, într-o singură zi.

A scris și muzică de estradă, în colaborare cu poeți valoroși, precum Grigore Vieru și Dumitru Matcovschi, cu piesele sale lansându-se în scena mare Sofia Rotaru, Nadejda Cepraga, Anastasia Lazariuc ș. a.

Din 1971 până în prezent este liber-profesionist, dedicându-se totalmente creației.

A semnat muzica pentru spectacolele de teatru: „Radu Ștefan, întâiul și ultimul”, „Păsările tinereții noastre”, „Sfânta sfințelor”; pentru baletele „Luceafărul” și „Venansia” ș. a.

A scris muzică pentru mai bine de 200 de filme (artistice, documentare, de animație, televizate), debutând în această calitate în anul 1967, când a semnat coloana sonoră a lung-metrajului „Se caută un paznic”, regizat de Gheorghe Vodă. Din 1967 până în 1970, Eugen Doga a făcut muzica pentru aproape o jumătate din filmele de lung-metraj produse pe atunci de studioul Moldova- Film. Adevăratul test de maturitate artistică a Maestrului a fost filmul

„Lăutarii” (1971), în care muzica s-a bazat pe minunate creații populare, folclorice și unde s-a sudat tandemul de creație Loteanu - Doga. „Lăutarii” a primit premiul „Scoica de Argint” la Festivalul Internațional de Film San Sebastian

dragostei” (prima ediție în 2017, a doua ediție în 2020), care cuprinde toate creațiile maestrului Doga pe versurile celor doi mari poeți.

Este membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova (1961) și URSS (1974);

La mulți ani, EUGEN DOGA, Gingașa și tandra mea fiară!

(Spania, 1972). Și nu trebuie uitată aici generozitatea maestrului față de prieteni, față de cei cu care a conlucrat la „Maria Mirabela” – Ion Popescu-Gopo, Grigore Vieru, Emil Loteanu.

„Ș a t r a” (1976), a fost lung-metrajul de debut al lui Eugen Doga la studioul „Mosfilm”, pentru care a primit Marele Premiu „Scoica de Aur” la San Sebastian (Spania, 1977). În același timp, Eugen Doga a lucrat la documentarul „Chișinău... Chișinău”, pentru care a scris „Cântecul despre orașul meu”, pe versuri de Gheorghe Vodă. Mai târziu acest cântec a devenit imnul orașului Chișinău. Iar celebrul vals al lui Eugen Doga, compus pentru filmul „Gingașa și tandra mea fiară” (1978), după nuvela „O dramă la vânătoare” de A. P. Cehov, a fost inclus în patrimoniul UNESCO, – „una dintre cele mai frumoase patru creații muzicale ale secolului XX”, supranumit „cel mai frumos vals de dragoste al lumii”, „valsul sufletului” sau „valsul-spirală al iubirii”, acest simbol sonor inconfundabil a cucerit mapamondul, ajungând să fie una dintre cele mai cântate melodii din istoria contemporană a muzicii universale. Impactul emoțional al acestei muzici o recomandă chiar și pentru cele mai atipice circumstanțe, cum ar fi, de exemplu, festivitățile de deschidere/închidere oficială a Jocurilor Olimpice de la Moscova (1980) și Soci (2014).

Un loc aparte în creația lui Eugen Doga îl ocupă creațiile inspirate din opera lui Mihai Eminescu și Veronica Micle. „Dialogurile dragostei”, o suită de cântece și romanțe pe versurile acestora, este un proiect care s-a cristalizat de-a lungul anilor și la care compozitorul ține foarte mult. Astfel, la Chișinău și la Iași au avut loc concerte (2017), iar la Editura „Cartier” din Chișinău, apare în două volume cartea „Dialogurile

membru al Uniunii Cineaștilor din Republica Moldova (1968) și URSS (1975), membru titular al

Academiei de Științe a Moldovei (1991); membru al Academiei Internaționale de Creație din Moscova (1997); membru de onoare al Academiei Europene de Științe și Arte (Academia Scientiarum Et Artium Europaea), la secțiunea Arte (2017) etc.

Drept recunoaștere a meritelor sale în domeniul componisticii, Eugen Doga a fost decorat cu înalte distincții de stat ale Republicii Moldova, precum și ale URSS, inclusiv titlurile de Maestru Emerit în Artă al RSSM (1974); Artist al Poporului din RSSM (1984); Artist

al Poporului din URSS (1987); Laureat al Premiului de Stat al RSSM (1980) și al Premiului de Stat al URSS (1984).

În România, compozitorului i

s-au decernat „Steaua României” în Grad de Comandor (2004) și Ordinul Național al României „Serviciul Credincios” (2014); Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România CALLATIS, pentru contribuție la dezvoltarea muzicii (2009); steaua personală pe Aleea Stelelor, în Mangalia, 2009 și multe altele. În 2017, Eugen Doga a fost decorat cu Medalia de aur și Premiul Eminescu, la Botoșani, unul dintre cele mai prestigioase din întregul spațiu cultural românesc. De asemenea, i s-au conferit titlurile de Cetățean de Onoare al municipiului București (2019), al municipiului Iași (2020) și al municipiului Vaslui (2021).

Anii 2007, 2017 și 2022 au fost declarați de către autoritățile Republicii Moldova „Anul Eugen Doga”.

În 2021, cu prilejul marcării celei de-a 85-a aniversări de la nașterea compozitorului (1 martie 2022), primăria municipiului Chișinău a dispus crearea Centrului Cultural „Eugen Doga”. Tot la sfârșitul anului trecut, la Academia de Științe a Moldovei a avut loc, la 28 decembrie 2021, lansarea cărții autobiografice a academicianului compozitor Eugen Doga „Viața mea așa cum a fost să fie”, după cum aveau să spună vorbitorii prezenți la eveniment (vezi link-ul <https://youtu.be/R4EPLoh9woQ>), o carte, scrisă cu o mână astrală, o carte cu simțul detaliului artistic, o carte în care s-au conturat fragmente ale unei biografii extraordinare, îngemănate de fapt cu istoria neamului, cu toate ascensiunile și dificultățile prin care a trecut, ca să ajungă să fie personalitatea ei exponențială, de referință, de mândrie.

(N. R. – Prelucrare după „Calendar Național 2022”, editat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Chișinău, 2021. Titlul și actualizările aparțin Redacției.)

Dezvoltarea culturii informației în cadrul lecțiilor de istorie

Argument

„Cultura informației reprezintă capacitatea de a identifica, evalua, adapta și comunica informația pentru un scop bine definit”
(Mircea REGNEALĂ)

1. Aspecte teoretice

Formarea și dezvoltarea competențelor specifice *Analiza critică a informației din diferite surse, pornind de la cultura istorică, manifestând poziția cetățeanului activ și responsabil și Determinarea relației de cauzalitate în istorie, dând dovadă de gândire logică și spirit critic* la lecțiile de istorie este un proces didactic ce implică cunoștințele, abilitățile și capacitățile elevilor. Un rol important în acest proces revine culturii informației și utilizării critice a informației în cadrul lecțiilor de istorie.

Cultura informației înseamnă capacitatea de a găsi și a utiliza informația, fiind baza în-

vățării de-a lungul întregii vieți. Conform standardelor propuse de Asociația Americană a Bibliotecilor Școlare (American Association of School Librarians) elevul educat informațional selectează rațional și eficient informația, evaluează critic și competent informația, utilizează informația corect și creativ. Elevii ar trebui să cunoască atât strategiile de culegere a informației, cât și să posede abilități de gândire critică, pentru a selecta, tria, sintetiza și prezenta informația într-o formă nouă care să contribuie la rezolvarea problemelor reale din viață.

Elevul cu o cultură a informației posedă următoarele abilități:

- Localizare: abilitatea de a găsi informația corespunzătoare, a analiza, a sorta și a selecta informația necesară;
- Interpretare: abilitatea de a transforma datele și informația în cunoștințe, previziune și înțelegere;
- Generarea ideilor noi: dezvoltarea ideilor/ipotezelor noi.

Conferința Permanentă a Bibliotecilor Naționale și Universitare din Marea Britanie a identificat și a propus un set de 7 abilități principale de informare (<https://www.sconul.ac.uk/sites/default/files/documents/coremodel.pdf>).

Adaptându-le la nivelul de gimnaziu și liceu, ele pot fi descrise astfel:

1. Abilitatea de a recunoaște nevoia de informare.

2. Abilitatea de a distinge modalități în care „lipsa” de informare poate fi abordată:

- Recunoașterea tipurilor corespunzătoare de surse, atât tipărite, cât și nontipărite;
- Selecția resurselor adecvate.

3. Abilitatea de a construi strategii pentru a localiza informația.

4. Abilitatea de a localiza informația:

- Pentru a dezvolta tehnici de căutare corespunzătoare;
- Pentru a utiliza metode de informare curentă.

5. Abilitatea de a compara și evalua informația obținută din diferite surse:

- Extragere adecvată a informației care corespunde nevoii de informare.

6. Abilitatea de a organiza, aplica și comunica informația altor persoane în modalități corespunzătoare situației:

- Înțelegerea aspectelor legate de copyright și plagiat.

7. Abilitatea de a sintetiza și construi pe baza informației existente, contribuind la crearea de cunoaștere nouă.

2. Sondaj realizat în rândurile elevilor

În perioada 22-29 ianuarie 2019, 174 de elevi din Chișinău au participat la sondajul cu tema: *Nivelul culturii informației al elevilor*. Chestionarul a fost elaborat și prelucrat în Google Forms.

La întrebările chestionarului am primit următoarele răspunsuri:

1. **Îmi fac studiile în treapta:** a) gimnaziu – 22,4%; b) liceu – 77,6%;

2. **În procesul de învățare la istorie folosesc:** a) o sursă de informare – 9,2%; b) două surse de informare – 19,5%; c) mai multe surse de informare – 71,3%;

3. **Cea mai utilizată sursă de informare în procesul de învățare la istorie este:** a) Canale TV-; b) Sursele web – 31%; c) Literatură de specialitate – 9,8%; d) Manualul de istorie – 58%;

4. **Când studiez o problemă istorică/pregătesc un referat ori comunicare la istorie mă informez din:** a) mai multe surse – site-uri specializate: academia.edu, wikipedia sau literatura de specialitate etc. – 78,2%; b) o singură sursă – lucrare științifică – 1,1%; c) o singură sursă – manualul de istorie – 13,2%; d) o singură sursă (Wikipedia) – 7,5%;

5. **De obicei, realizez o comparație a diverselor opinii referitor la o problemă istorică:**

a) Da – 69%; b) Nu – 31%;

6. „Copyright”-ul este:

a) ansamblul prerogativelor de care se bucură autorii cu referire la operele create – 23,6%; b) dreptul de a prelua fragmente dintr-o lucrare științifică și a le prezenta drept creație proprie – 58%; c) nu cunosc sensul acestei noțiuni – 18,4%;

7. Dacă ar fi să realizez o autoevaluare a nivelului meu de cultură a informației...

a) **Excelent** – știu să caut, să selectez și să utilizez critic diverse surse de informare, cunosc noțiunea de copyright, creez noi produse în baza informației prelucrate din diverse surse – 27,6%;

b) **Bun** – știu să caut, să selectez și să utilizez diverse surse de informare, cunosc noțiunea de copyright, dar consider că nu e important respectarea drepturilor de autor, creez noi produse în baza informației prelucrate din diverse surse – 53,4%;

c) **Suficient** – știu să caut și să utilizez surse de informare, dar mă limitez de obicei la o singură sursă, cunosc câte ceva despre copyright – 17,2%;

d) **Insuficient** – mă limitez doar la informația din manual, referatele le pot descărca de pe site-uri speciale – 1,8%.

3. Concluzii

Analizând rezultatele sondajului, se conturează următoarele concluzii:

1. Este necesar de promovat noile principii de utilizare a informației la lecțiile de istorie: aplicarea metodelor corespunzătoare pentru dezvoltarea gândirii critice, utilizarea multiperspectivității în prezentarea surselor de informație;

2. Promovarea culturii digitale prin utilizarea bibliotecilor web specializate (ex. Moldova – Biblioteca Națională Digitală (<http://www.moldavica.bnrm.md/>), Academia.edu (www.academia.edu), a revistelor de specialitate (ex. <https://magazinistoric.ro/>) și a site-urilor instituțiilor de cercetare istorică (ex. <https://www.muzeu.md/buletine-stiintifice/>, https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/) etc.;

3. Promovarea conceptului de copyright.

Aceste lucruri pot fi realizate prin formarea cadrelor didactice în spiritul culturii informației, promovarea valorilor gândirii critice în mediul elevilor, crearea condițiilor de participare a elevilor dotați la diverse activități care promovează performanța (conferințe, olimpiade, proiecte cu caracter istoric, colaborări naționale și internaționale etc.).

Dorin POPA, profesor de istorie, grad didactic I, Liceul Teoretic „Mircea Eliade”, Chișinău;
Nelea COTOROBAL, profesoară de istorie, grad didactic I, Liceul Teoretic „ORIZONT”, Chișinău

Revistă lunară de literatură și cultură generală, care a fost editată, între ianuarie 1932 – iulie 1944, de Asociația culturală „Cuvânt Moldovenesc”, condusă de președintele asociației Pan Halippa.

„Viața Basarabiei” a apărut lunar, mai întâi la Chișinău, din ianuarie 1932 până în mai - iulie 1940, apoi la București (1940-1944). Într-o perioadă 1932-1934 redactor este Al. Terziman, iar din martie 1934 până la finele lui 1937 redactor-șef este Nicolae Costenco, cofondator al revistei. De la 1 ianuarie 1938, „Viața Basarabiei” este redactată de Vasile Neaga, Nicolae Spătaru, Petre Ștefănuță, T. Știrbu, Nicolae Moroșan etc. În perioada editării la București, revista este redactată de Sergiu Matei, Nica și Octav Sargețiu.

Direcțiile și programul de activitate au fost expuse în primul număr al periodicului în „Cuvânt înainte”; acestea având rolul de a revendica explorarea multilaterală a următoarelor obiective:

1) Desțelenirea paraginii trecutului de robie, care mai persistă în unele privințe în Basarabia;

2) Dezvăluirea și înfățișarea sufletului românesc basarabean în ceața vremurilor

apuse și în splendoarea luminii de astăzi;

3) Cercetarea pământului Basarabiei din punct de vedere geografic și etnografic;

4) Îndrumarea fiilor Basarabiei pe căile românismului și ale statului național român;

5) Crearea de legături sufletești între locui-

torii Basarabiei fără deosebire de naționalitate și religie;

6) Cimentarea legăturilor între românii din tot cuprinsul României Mari și cei din afara hotarelor ei politice;

7) Urmărirea mersului instituțiilor de cultură spirituală și materială în Basarabia și chiar în Țara întreagă, în măsura în care înregistrarea faptelor poate ajuta aducerea de lumină în problemele basarabene;

Revista „Viața Basarabiei” '90

8) Dezbaterăa nevoilor economice ale Basarabiei;

9) Revista presei care tratează chestiuni obștești, ce privesc și regiunea noastră;

10) Împărtășirea cititorului uitat și izolat pe meleagurile basarabene la problemele de cultură generală și de civilizație umană;

11) Orice alte probleme și chestiuni, care în cursul muncii vor fi găsite că răspund scopurilor Asociației „Cuvânt Moldovenesc” și revistei „Viața Basarabiei”.

Din punctul de vedere al structurii, revista este divizată în două compartimente. Astfel, primul, de bază, conține scrieri literare (poezii, poeme, povestiri, romane etc.), al doilea, intitulat „Cronica”, cuprinde diverse materiale ce au caracter informativ-auxiliar (recenzii, cronici, necrologuri, profiluri de creație etc.).

Colaboratorii revistei au fost reprezentanți de vază ai diferitelor sfere de activitate: istorici, juriști, scriitori, politicieni, ziariști, preoți, avocați, profesori și conferențieri universitari, membri ai Academiei Române, învățători etc. Lista colaboratorilor revistei era alcătuită din mai mult de 70 de persoane, dintre aceștia făcând parte: Petru Constantinescu-Iași, Gala Ga-

laction, Radu Gyr, Petru Haneș, Sergiu Victor Cujbă, Pan Halippa, Leon Donici, Alexandru Plămădeală, Anton Holban, Onisifor Ghibu.

Domeniul învățământului a fost reflectat în circa 30 de materiale în perioada celor 12 ani și jumătate: cronici, articole despre școlile sătești, despre studiile care se fac în unele școli basarabene, despre istoria învățământului basarabean. Autorii care au semnat articole referitoare la învățământ sunt: D. Barbu, N. Florov, F. Săgeată ș. a.

Un loc aparte în revistă i-a revenit folclorului și folcloricicii, publicându-se de la primul număr compartimente întregi de texte folclorice, dar domeniul care s-a evidențiat cel mai mult este literatura artistică, critica și istoria literară, aici formându-se o întregă pleiadă de poeți și scriitori.

În decursul celor 13 ani de existență ai revistei au fost publicate circa trei mii (2.985) de documente textuale (articole, studii, documente de arhivă, povestiri, poezii, romane etc.), aproximativ 300 de materiale iconografice (fotografii, reproduceri de artă: clădiri, monumente, reproduceri din natură, hărți, tablouri, desene etc.), al căror rol era de a trezi interesul pentru literatura națională, limba, istoria și cultura neamului, promovarea talentelor autentice, ceea ce a contribuit la desfășurarea unei vaste activități de culturalizare.

În anul 2000, Uniunea Scriitorilor din Moldova și Uniunea Scriitorilor din România au reluat editarea revistei „Viața Basarabiei” – serie nouă, cu apariție trimestrială. Din anul 2002, director al revistei este academicianul Mihai Cimpoi.

Revista „Viața Basarabiei” este una din primele publicații digitizate în Biblioteca Națională a Republicii Moldova. (N. R. – Prelucrare după *Calendar Național 2022*, editat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Chișinău, 2021)

Ana CEBAN

Recent, la Editura Nona a apărut un nouă ediție a *Revistei de literatură și Arte ANTITEZE*. Cu un colegiu redacțional în parte modificat, publicația face parte, începând cu numărul de față, dintr-un nou proiect al Centrului pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț, această instituție urmând să se ocupe în continuare de editarea prestigioasei reviste nemțene.

Sumarul este deschis de un text al reputatului profesor băcăuan **Ioan Dănilă**, consacrat poetului Vasile Alecsandri, la celebrarea a două veacuri de la naștere.

Urmează o serie de materiale cu referire la ultimele două ediții ale Premiului național pentru proză „Ion Creangă”, *Opera omnia*, fiind incluse și interviurile acordate de laureații din 2020 și 2021, prozatorii Dan Stanca și Gabriela Adameșteanu.

Două nume mari ale literaturii române fac obiectul a două materiale de interes. Astfel, rubrica *Reevaluări* îl are în atenție pe **Mircea Eliade**, textul fiind semnat de **Sorin Alexandrescu**. La *Cronica literară*, criticul **Cristian Livescu** realizează un omagiu adus lui **Lucian Blaga**, cu ocazia împlinirii, anul acesta, a 125 de ani de la nașterea poetului și filosofului român.

De reținut este și textul profesorului ieșean **Doru Scărlătescu**, care aduce în discuție o temă de actualitate: *Eminescu și eminescologia de cartier*.

Nu sunt uitați scriitorii nemțeni. Poetul **Radu Florescu** este sărbătorit la cei 60 de ani de viață iar **Dan Iacob** realizează o radiografie a operei lui Ion Creangă privită prin ochii lui Vasile Lovinescu.

Lucrarea profesorului **Neculai Muscalu** – *Ironie și violență în limbajul publicistic. Efecte expresive în presa românească de acum 100 de ani. Anul politic 1919 în ziarul „Adevărul”* (Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2021) – este reflectată critic prin prisma a două nume importante ale vieții literare românești: academicianul **Nicolae Breban** și scriitorul

Bogdan Crețu (director al Institutului de Filologie Română „A. Philipide” din Iași).

În noul număr al *Antitezelor* mai poate fi citit un amplu material consacrat pictorului **Mihai Agape**, apreciatul artist plastic nemțean oferind, prin intermediul uneia dintre lucrările sale, și imaginea de pe copertă.

Viața culturală nemțeană din perioada anilor pandemici 2020 și 2021 este punctată prin intermediul a două materiale. Unul, redactat de **Raluca Naclad**, aduce în prim-plan activitatea artistică a Teatrului Tineretului.

Celălalt, se referă la marea sărbătoare a Ansamblului folcloric „Floricea de la munte”, care în luna august a anului 2021 a împlinit vârsta semicentenară, momentul

fiind celebrat printr-o serie de concerte oferite nemțenilor și prin editarea lucrării monografice *Floricea de la munte – 50 de ani de joc și cântec strămoșesc*.

Nu în ultimul rând, sub genericul *In Memoriam*, li se aduce un ultim omagiu scriitorilor nemțeni trecuți recent în eternitate: cârturarul romașcan **George A. M. Ciobanu**, cu o operă eseistică impresionantă, istoricul literar **Constantin Tomșa**, autorul celui mai complet *Dicționar al scriitorilor din județul Neamț*, poezii **Gheorghe Simon**, „agapianul”, **Mircea Bostan**, ironistul, **Olga Elionora Loghin**, memorialista neîmpăcată, nume de certă referință, **Victor Stan**, toți foști membri ai redacției sau colaboratori ai revistei *Antiteze*.

Valentin ANDREI

Revista *Antiteze* redivivus

vistei *Antiteze*.

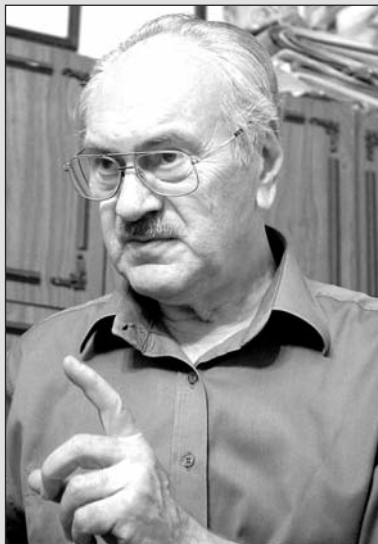
IN MEMORIAM: Ion Ungureanu

Între veșnicie și dragostea Basarabiei recunoscătoare

Ion Ungureanu s-a născut în Opaci, Tighina, România. Studii: Institutul Pedagogic *Ion Creangă* din Chișinău, Facultatea de filologie (1952-1955), Școala teatrală Boris Șciukin, actorie (1955-1960), Institutul de artă cinematografică A.V. Lunacearski, regie (1963-1964) – ambele la Moscova. Prim-regizor la Teatrul Lucafărul din Chișinău (1964-1971), acuzat de naționalism pleacă la Moscova, unde lucrează ca regizor și actor de teatru și film, până în 1989.

După declararea independenței Republicii Moldova, este Ministru al Culturii și Cultelor (6 iunie 1990 – 5 aprilie 1994), apoi Vicepreședinte al Fundației Culturale Române din București (1995-2005).

În calitate de ministru a desființat în anul 1992 Teatrul Național „Maxim Gorki” din Chișinău, înființând în locul lui Teatrul Național „Mihai Eminescu”. A repus în centrul Chișinăului statuia lui Ștefan cel Mare. Artist al Poporului, Laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova (2009).

(2 august 1935 - 28 ianuarie 2017)

Un visător. Un model. Un reper. O instituție. Ilustru orator. Ilustru gânditor. Ilustru cărturar. Ilustru român.

Acesta e Ion Ungureanu.

Nicolae DABIJA

Ion Ungureanu întruchipează destinul românesc al Basarabiei și credința ei nesrămutată în dreptatea lui Dumnezeu.

El vine de departe, de foarte departe, de la izvoarele fără de moarte ale unui neam care își duce crucea de secole și merge fără odihnă spre Ziua unității și reîntregirii sale. Cu tălpile goale, ca sfinții și apostolii de la începuturi, Ion Ungureanu a ales să meargă pe drumul interzis și să spună adevărul despre ființa noastră. Era drumul sfințit cu sângele bunecilor și părinților, drumul pe care merseseră martirii și luptătorii pentru cauza dreaptă, pentru reîntoarcerea Basarabiei Acasă, la sânul întregului popor român.

Făuritor de conștiințe, de cultură și istorie națională, Ion Ungureanu și-a făcut loc în sufletele mulțimilor deșteptate de vocea sa venită din ceruri și de îndrăzneala sa rară de a spune lucrurilor pe nume în fața unor conduceri servile, mincinoase și lașe, pentru care trădarea de neam și de Țară era o normă și o garanție de a rămâne la treuca puterii, slujindu-și în genunchi stăpânii de la Kremlin.

Avea oroare de intelectualii oportuniști și de demnitarii lași, rupți de societate și de viața cetății, de destinul nedrept al Basarabiei înstrăinate. Nu o singură dată le amintea de datoria lor față de popor și îi îndemna să coboare din turnul de fildeș și să intre în bătălie, să participe la deșteptarea fraților îndoctrinați.

Viața lui exemplară de luptător convins pentru idealul național și de misionar al adevărului nepermis într-o provincie imperială sovietică, reprezintă o cutremurătoare lecție de jertfire de sine și de dăruire totală pentru libertatea unui popor umilit și nedreptățit la el acasă.

Avea un simț înăscut al istoriei, al adevărului și dreptății. Încă până a ajunge la arhivele încuiate și la documentele secretizate, el intuia că basarabenilor le-a fost furată Țara, limba și originea, iar în loc li s-au băgat cu forța un buletin de identitate fals, o limbă străină și o patrie vitregă, surrogat.

Nu pot să spun cu precizie cât au durat în tinerețe căutările lui Ion Ungureanu, dar când l-am cunoscut prin 1987, am înțeles că dânsul nu s-a chinuit ani în șir să descopere că moldovenii sovietici sunt români, că ei vorbesc limba română, iar Țara lor adevărată este România. Ceea ce am observat, încă de la primele discuții, când trecea pe la „Literatura și Arta” și ne transforma ziua în sărbătoare, apoi și în confruntările din Primul Parlament, e că în lipsă de documente istorice, el, adeseori, gândea cu inima. În polemicele aprinse, când căteii imperiului lătrau și împoșcau venin, când aduceau „argumente” că „eliberatorii ne-au făcut oameni”, Ion Ungureanu se oprea pentru o clipă, își asculta inima, apoi tuna și făcea praf din lichelele de serviciu, din papagalii regimului specializați în spălarea creierilor, în mancurtizarea moldovenilor și în defăimarea României.

Era un orator de temut, tăia în carne vie, iar lacheii din toate regimurile, indiferent ce titlu sau post dețineau, aveau o spaimă patologică la vederea uriașului, a cărui armă nu era pumnul, ci vocea, gândul, adevărul și iubirea de Țară. Nu întâmplător, nici după moarte, mancurții de la președinție, în ura lor patologică, s-au temut să-i dea Cezarului ce e a Cezarului și să decreteze oficial ziua de adio ca zi de doliu național. Dar, ori cu decretul lor, ori fără, respectul și dragostea oamenilor de bună credință și a poporului față de strălucitul lui fiu a fost, este și va fi una imensă, curată și nemărginită.

Spuneam că Ion Ungureanu vine de departe, de foarte departe, de la izvoarele fără de moarte ale neamului românesc. El avea conștiința deplină că merge, pas cu pas, pe drumul înălțat

din sacrificii și iubire de moșie de înaintașii-titani, că la răscrucile în ceață sau la oboseală cumplită, se poate întări și sprijini pe Eminescu sau Hașdeu, pe Iorga sau Eliade, pe Pelivan sau Stere, pe Mateevici sau Vieru. Prin amploarea faptelor sale de reîntoarcere acasă a simbolurilor arhetipale și a demnității naționale, el prelungea acest drum al nemuririi și veșniciei românești prin Basarabia sa natală. Prezența sa curajoasă și neîntreruptă în spațiul public, cuvântările sale scânteietoare și mobilizatoare, atitudinea sa fermă și principială în apărarea identității românești și a drepturilor legitime ale băștinașilor, zbuciumul său impresionant pentru reîntregirea națiunii române, reprezintă file de mare demnitate pentru un popor, care a spart zidurile închisorii imperiale și a înălțat pe ruine Tricolorul unității noastre seculare.

Basarabia nu a avut parte de munții Carpați, care s-o apere de viforitele siberiene și de urgiile pustiitoare de la Est. Ca să reziste hoardelor fioroase, năpastelor și furtunilor dezlănțuite din întunecimile stepelor nomade, românii basarabeni au slobozit rădăcini adânci de tot, care se întindeau pe sub pământ până în Carpați, până la Dunăre și la Marea cea Mare, până la izvoarele fără de moarte ale neamului românesc. O rădăcină de foc și de veșnicie, pe care se sprijină Țara, trece pe sub pământul de la Sud, pe la Căușeni, care i-a dat națiunii pe Alexe Mateevici și pe Ion Ungureanu. Cel care a dăltuit pentru totdeauna în conștiința românească: „Limba noastră-i limbă sfântă” și cel care a declamat-o cu vocea sa venită din ceruri, sunt născuți în aceeași vatră atât de generoasă în mari creatori de valori și slujitori de Țară. Pentru că nu are munți, Basarabia și-a ridicat astfel de uriași la Nistru, să ne adăpostească de nenorociri și să ne dea tăria și încrederea în împlinirea idealului nostru de unitate națională.

Ion Ungureanu nu ne-a părăsit. Negrăbit de timp, el va trece pe rând în cărți și manuale, în denumiri de străzi și licee, în muzee și monumente. Lada de zestre, pe care ne-a lăsat-o moștenire, cuprinde reîntoarcerea statuii-simbol a lui Ștefan cel Mare la locul inițial, filme și spectacole de excepție, mărturii și cărți despre reînvierea Basarabiei, aducerea Lupoacei, simbolul romanității la Chișinău, zeci de cuvântări scilipitoare de la diferite tribune și sute de emisiuni radiofonice și televizate, Declarațiile de Suveranitate și Independență rostite în Piața Marii Adunări Naționale de la Chișinău etc.

Știu că cel mai strălucit tribun al Basarabiei postbelice avea păstrată lângă inimă Declarația de Unire, pe care dorea s-o rostească în fața unui popor reîntregit. El, Omul Unirii, ne-a lăsat-o ca testament să trăim liberi și demni într-o Țară unită.

(Sursa: *Revista NATURA*, februarie 2017)

Alecu RENIȚĂ

Consider că filmele au forța de a educa prin puterea emoției

• Interviu cu regizorul Bogdan George Apetri, profesor la Columbia University

Născut la Piatra-Neamț (2 februarie 1976), Bogdan George Apetri, regizor și profesor de film la Universitatea Columbia din New York, este deținătorul premiului presei străine pentru lungmetrajul *Neidentificat* obținut la Festivalul Internațional de Film Transilvania 2021 (TIFF). A absolvit Colegiul Național „Petru Rareș”, promoția 1994 (diriginte, prof. Elena Popa-Burcă). Capabil de artă înaltă, modernă, Bogdan George Apetri a respirat cu intensitate clipa întâlnirii cu publicul pietrean (miercuri, 9 februarie, cu ocazia proiecției de gală a peliculei *Miracol*, la *Cinema Mon Amour*), regăsindu-se pe sine,

regizorul și omul a cărui existență n-a fost și nu este de conceput în afara filmului.

– *Ce simte un regizor când filmul său este proiectat în orașul în care s-a născut?*

– O mare bucurie. Însă, fără echipă, fără actori, un regizor nu-i mare lucru. În acest domeniu, colaborarea e foarte importantă. Filmul este turnat în Piatra-Neamț și în împrejurimi. Contează foarte mult să-l arăți acolo unde a fost filmat, din distribuție fac parte și actori de la Teatrul Tineretului, deci proiecția a avut o importanță specială. Mă bucur că m-am reîntâlnit cu doamna profesoară de engleză Magda Sandovici și cu Elena Niță, colega mea de bancă din liceu. Filmul *Miracol* o să-l prezint și la vară în cadrul Festivalului „Filmul de Piatra”. În acest cinematograf (*Cinema Mon Amour* – n. a.) am văzut primul film din viața mea, *Copie la indigo*, cu Denzel Washington. Cred că aveam vreo 6 ani și chiar îmi mai amintesc câteva secvențe. Un regizor nu mai are emoții când termină filmul. Emoția apare doar pe platoul de filmare, când știi că ai mai putea schimba sau îmbunătăți anumite lucruri. Am lucrat timp de doi ani la *Miracol* și nu mai poate fi mai bun sau mai rău decât este.

– *De unde provine această stare de atașament profund față de Piatra-Neamț?*

– Sunt foarte atașat de Piatra-Neamț, pentru că nu am fost unul dintre copiii care a plecat la 6-7 ani în America. Am plecat destul de târ-

ziu, la 25 de ani, și am rămas legat sufletește de acest oraș. La New York nu mă gândesc la România în general, ci la Piatra-Neamț, la cum am crescut eu pe vremea comunismului, cu excursii pe Ceahlău, la Durău, la joaca noastră din fața blocului. Cu vărul meu, Ovidiu Savin, profesor și el la Columbia University, care-i născut tot la Piatra-Neamț, vin aici în vacanță, eu vin mai des, vin și iarna, de sărbători. Nu o să rămân în America, am să mă întorc la Piatra-Neamț, nu știu dacă peste 10 sau 15 ani, dar sigur mă întorc.

– *Aveți un trecut artistic în familie?*

– Nu, tata este inginer, iar mama, avocat.

Și sora mea, tot avocat este. Deși nu mi-a plăcut să fiu avocat, se simte, fără să vreau, experiența pe care am trăit-o în toate filmele pe care le-am făcut. Părinții mei, sora mea, nepoții apar și în *Neidentificat* și în *Miracol*. Pentru mine, Piatra-Neamț este un microcosmos. În final, vor fi trei filme, care explorează un oraș mic din mai multe unghiuri de vedere. Pentru că orice oraș este un microcosmos, nu vorbim că-i un oraș mic, oraș mare, vorbim de natura umană. Poți spune ceva universal și, iată, are valabilitate și dacă-l arăți unui spectator din New York. Acesta-i țelul suprem. Orice interpretare a filmului este validă, pentru că un film, după ce i-ai dat drumul în lume, nu-ți mai aparține. Nu știu cum se va chema ultima realizare din această trilogie, dar în luna mai termin scenariul și ne apucăm de lucru.

– *A fost greu să deschideți ușa cinematografiei?*

– La 18 ani știam deja că trebuie să fiu regizor, dar m-am gândit că e o vârstă prea fragedă pentru un examen la UNATC. Am ales să urmez Facultatea de Drept la Iași. Familia știa că vreau să fac regie, n-a fost o surpriză, o întoarcere ca la Ploiești. Chemarea regiei de film a fost mai puternică. Dreptul n-a fost decât o mică incursiune. Am profesat un an ca avocat în Piatra-Neamț, după care am hotărât să aplic la diferite universități de film din străinătate.

– *Considerați că unele întâmplări lipsite de*

importanță au deseori un rol hotărâtor în viață?

– Regretata Vanda Condurache, director de programe pe atunci la TVR Iași, a fost prima

care mi-a acordat o șansă în această direcție, pe când eram student la Iași. Aveam scris un scenariu, la care am lucrat cu actorii Marius Manole, Florentina Țilea și Florin Mircea (tatăl actorului Florin Mircea jr. – n. a.). L-am prezentat și a fost acceptat, iar producerea acestui mediummetraj a durat vreo doi ani, întrucât foloseam camerele de știri, de multe ori când filmam, apărea un incendiu într-o fabrică sau vreun accident, și îmi luau camerele. A ieșit un film de o oră, *Alex și Eliza*, care s-a difuzat pe TVR Iași. Cu filmul respectiv, plus încă două scenarii, în anul 1999, am fost admis la Universitatea Columbia din New York, singura facultate de film care acceptă amatori. Mi-am luat maximum de credite posibile și am încercat să fiu cât mai bun la toate cursurile, să primesc bursă. Acolo, decanul m-a ajutat foarte mult. Și regizorul Andrei Șerban. Chiar ne-am întâlnit recent la Cluj-Napoca, el montează la Teatrul Maghiar, m-a primit pe scenă, am vorbit. Înainte cu un an de a merge la Columbia, i-am trimis o scrisoare și când am devenit student l-am sunat și ne-am și întâlnit, iar sfaturile sale mi-au fost de mare folos. Mie, predatul îmi aduce o foarte mare satisfacție. Sunt pasionat, consider că profesorul creează viitorul.

– *Mihai Fulger, critic de film, originar și el din Piatra-Neamț, spunea că sunteți foarte preocupat de structura simetrică a filmelor dumneavoastră, încercând să atingeți perfecțiunea formală.*

– Conținutul primează însă cred că venind cu educația asta oarecum americană, în care și forma contează, nu doar conținutul, s-ar putea

Consider că filmele au forța de a educa prin puterea emoției

Ca Mihai Fulger să recunoască acei 25 la sută de cinema american pe care îi am în mine. Nu pornesc cu o chestiune neapărat formală în cap, dar, după părerea mea, forma influențează conținutul, dar nu-i specific acest fapt numai mie.

– Sunteți migălos, lucrați mult la un film?

– Foarte, foarte, nu ai cum să nu fii. Eu am senzația că un actor trebuie să aibă o parte din personaj în el. Pentru că dacă tu ca actor o secundă nu ești bun sau nu ești credibil, atunci tot filmul are de suferit, sau măcar bucata aia de film suferă și înainte și după, e o chestiune foarte interesantă care se întâmplă, afectează și înainte și după. Câteodată trag câte 20-25 de duble, uneori și mai multe, iar pentru montaj îmi rezerv un an. *Neidentificat* și *Miracol* au fost turnate împreună, în ultima vară înainte de pandemie. Și acesta a fost un experiment formal, pentru că filmele arată diferit unul față de celălalt și a fost foarte greu să te recalibrezi, nu doar eu, ci și actorii, operatorii. Filmatul a fost foarte interesant pentru că uneori filmam trei zile pentru *Neidentificat*, două zile la *Miracol*, sau în anumite zile filmam până la prânz scene din *Neidentificat*, iar după prânz scene pentru al doilea.

– Să spunem că sunteți specializat și pe imagine.

– Când te uiți la Oleg Mutu îți dai seama că nu ești specializat. El e cel specializat, nu eu. Oleg e un foarte bun director de imagine, funcționează foarte tare pe instinct și asta m-a bucurat foarte mult. Am filmat în primii ani când am terminat facultatea, dar apoi m-am direcționat pe regie, scenaristică, producție. Sunt pasionat în continuare și mă pricep la imagine, dar nu sunt maestru ca Oleg Mutu.

– Cum trebuie perceput universul emoțional din filmul *Miracol* față de cel din *Neidentificat*, film premiat la TIFF și care a fost proiectat anul trecut și la Piatra-Neamț, în cadrul Festivalului „Filmul de Piatra”?

– La *Miracol* avem un stil absolut diferit față de *Neidentificat*, este un cu totul alt univers emoțional. E destul de dificil să ieși dintr-un film și să intri în altul, să le lași să se unească într-un mod natural. Și încă un amănunt, la *Neidentificat*, m-am concentrat mult pe esența tematică a cadrelor, nu pe frumusețea lor. Un film trebuie să te emoționeze, și nu mă refer la o melodramă siropoasă. Cred că filmele au puterea de a educa prin a emoționa. Trebuie să te intereseze adânc personajele, problemele lor, să fii emoționat pur și simplu de poveste. Trebuie să-ți pui niște întrebări după ce-l vezi. Nu-i bine să te gândești în timpul filmului, ci după terminarea lui.

A consemnat Violeta MOȘU

Miracol, încă un film care a debutat la Piatra-Neamț

Filmul „*Miracol*”, regizat de pietreanul Bogdan George Apetri („*Periferic*”, „*Neidentificat*”), a putut fi vizionat, în premieră, pe 2, 3 februarie, la *Cinema Mon Amour* din Piatra-Neamț.

„*Miracol*”, distribuit de către *Bold Films Studio*, îmbină intensitatea unei drame și tensiunea unui thriller psihologic cu suspansul și intriga atent construite a unui film polițist și îi are în rolurile principale pe **Ioana Bugarin** și **Emanuel Pârnu**. Din distribuție mai fac parte: **Cezar Antal**, **Ovidiu Crișan**, **Valeriu Andriuță**, **Ana Ularu**, **Valentin Popescu**, **Marian Râlea**, **Nora Covali**, **Natalia Călin**, **Cătălina Moga**, **Olimpia Mălai**, **Vasile Muraru** și **Mircea Postelnicu**, mulți dintre ei tributari scenei Teatrului Tineretului.

Împărțit în două capitole, „*Miracol*” o urmărește pe tânăra călugăriță novice **Cristina Tofan** (Ioana Bugarin) în timp ce se strecoară afară dintr-o mănăstire izolată, pentru a merge la spitalul din orașul vecin. Nereușind să-și rezolve problemele și să-l găsească pe bărbatul pe care îl caută, pe drumul de întoarcere întâlnește o soartă neașteptată.

A doua parte a filmului îl are în centru pe **Marius Preda** (Emanuel Pârnu), inspectorul de poliție plecat pe urmele ei, care-i reface drumul pas cu pas – într-o structură perfect oglindită. Investigația lui aduce la lumină indicii și confesiuni care conduc nu numai înspre adevărul greu de înțeles din spatele acțiunilor Cristinei, ci și la un posibil miracol.

După „*Neidentificat*”, câștigătorul trofeului ANONIMUL 2021, „*Miracol*” este a doua parte a unei trilogii a cărei acțiune se petrece în Piatra-Neamț, orașul natal al regizorului Bogdan George Apetri (profesor de regie la universitatea Columbia, în New York). (N. R. – Comunicat de presă prelucrat)

Red.

Biodiversitatea, expoziție de fotografie la Curtea Domnească

In vederea promovării celor mai emblematice ecosisteme din România, Asociația FORONA (Organizația Fotografilor de Natură din România), în colaborare cu Complexul Muzeal Național Neamț (Muzeul de Științe Naturale Piatra-Neamț), au prezentat, în perioada 2 - 21 februarie, pe platoul Curții Domnești, în fața Beciului II – Curtea Domnească, expoziția de fotografie „*Biodiversitatea*”.

Poziționarea geografică a României face ca natura țării noastre să fie diversă, bogată și unică. România cuprinde cinci regiuni biogeografice din totalul de 11 existente în Uniunea Europeană, având cel mai mare număr de astfel de regiuni din UE; fiecare regiune are particu-

laritățile sale, de la peisaj, la floră și faună. În cadrul acestei expoziții sunt prezentate aspecte particulare din toate cele cinci regiuni biogeografice: pontică, stepică, continentală, alpină și panonică.

Expoziția „*Biodiversitatea*” a fost realizată cu sprijinul *Alpin Film Festival*, în cadrul celei de-a 6-a ediții a festivalului omonim. La această expoziție au participat cu fotografii: **Adi Dedu**, **Alex Preoteasa**, **Carmen Puiu**, **Dan Dinu**, **Daniel Mârlea**, **Florentina Tâlvâc**, **Florențiu Ilie**, **Horia Bogdan**, **Gabi Rusu**, **Gabriel Șerban**, **George Dian Balan**, **Laszlo Potozky**, **Mircea Sasu** și **Zoltan Nagy**.

(Complexul Muzeal Național Neamț)

Promovarea imaginii școlii prin participarea la târguri ale firmelor de exercițiu

Promovarea imaginii unei școli este o necesitate în perioada actuală, impusă în special de fenomenul concurenței, care apare și în mediul educațional dar și de tendința demografică generală de scădere a populației școlare. Astfel, pentru a asigura continuitatea procesului instructiv educativ într-o școală și menținerea numărului de norme ale cadrelor didactice este necesară o eficientă promovare a imaginii.

Ca o școală responsabilă, Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” din Piatra-Neamț desfășoară o activitate intensă de promovare a imaginii, considerând că, în primul rând, cei doi poli ai acestei activități sunt profesorii și elevii. Profesorii trebuie să ofere o bună pregătire profesională și interes pentru o educație individualizată. Elevii ridică prestigiul unității prin rezultatele obținute la concursuri și olimpiade școlare, prin comportamentul exemplar la unitățile unde desfășoară activitatea practică și prin gradul ridicat de inserție pe piața muncii.

O metodă prin care instituția noastră s-a remarcat în mediul educațional regional dar și național și internațional, realizând astfel o propagare a imaginii la nivel macro, este și participarea la *Târgurile firmelor de exercițiu*.

Firma de exercițiu, ca instrument pus la dispoziția elevilor pentru acomodarea cu mecanismele economiei de piață, reprezintă o metodă interactivă de învățare pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, o concepție modernă de integrare și aplicare interdisciplinară a cunoștințelor, o abordare a procesului de predare-învățare care asigură condiții pentru probarea și aprofundarea practică a competențelor dobândite de elevi în pregătirea profesională. Introducerea metodei de învățare prin firma de exercițiu, în învățământul profesional și tehnic din România s-a realizat, începând cu anul 2001, printr-un proiect inițiat în cadrul Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est și desfășurat de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) din România, în colaborare cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și Kulturkontakt din Austria – proiectul ECO NET.

Pornind de la rezultatele obținute, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, a luat decizia strategică de a disemina pe plan național această metodă de predare-învățare.

Obiectivul general al învățării prin firma de exercițiu îl reprezintă dezvoltarea spiritului antreprenorial, prin:

- familiarizarea elevilor cu activitățile specifice unei firme reale;
- simularea operațiunilor și proceselor economice specifice mediului real de afaceri;
- perfecționarea limbajului de afaceri;
- dezvoltarea de competențe și atitudini necesare unui întreprinzător dinamic: creativitate, gândire critică, rezolvarea de probleme, luare de decizii, asumarea responsabilității, lucrul în echipă, inițiativă, perseverență, auto-organizare și auto-evaluare a resurselor individuale, flexibilitate.

Implementarea conceptului de „firmă de exercițiu” își propune crearea tipului de întreprinzător dinamic, capabil să dezvolte un nou proces de producție, să aducă pe piață un nou produs sau serviciu, sau să descopere o nouă cale de distribuție.

Rezultatele preconizate în urma aplicării acestei metode sunt:

- creșterea gradului de inserție pe piața muncii a absolvenților;
- reducerea perioadei de acomodare la locul de muncă;

- mai buna adaptabilitate la schimbarea locului de muncă;
- flexibilitate;
- asumarea inițiativei și a riscului.

Simpla funcționare a unei firme de exercițiu în cadrul unei școli nu este totuși suficientă pentru ca elevii să-și formeze o imagine completă și complexă asupra economiei de piață, astfel încât una dintre cele mai interesante activități este participarea la târguri ale firmelor de exercițiu, care realizează o puternică interacțiune între acestea, provocându-le la efectuarea a numeroase operațiuni specifice funcționării economiei. În mediul școlar și pentru publicul larg acestea sunt unele dintre cele mai spectaculoase activități ale elevilor, care sunt intens mediatizate, contribuind foarte eficient la promovarea imaginii școlii.

Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” a organizat numeroase târguri ale firmelor de exercițiu pentru școlile din județ, beneficiind de un spațiu propriu prin intermediul Sălii de festivități. Aici, anual, au fost marcate prin târguri, sărbători importante precum: Crăciunul, Dragobete, Ziua Femeii, Ziua Copilului etc. În afară de aceste manifestări la nivel județean a intrat în tradiție participarea firmelor școlii noastre la Târgul de la Timișoara. Dar cea mai spectaculoasă participare a elevilor noștri a fost la Târgul Internațional de la Salzburg (Austria).

Ultima perioadă marcată de problemele epidemiologice mondiale a impus și transferarea acestor activități în mediul online. Deși nu se mai

bucură de aceeași popularitate ca cele face to face, trebuie să ne bucurăm faptul că tradiția nu s-a stins și interesul elevilor a rămas viu pentru acest tip de manifestări extrașcolare atât de benefice formației lor profesionale.

*Prof. Gianina BURUIANĂ,
Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”*

Elevi de la „Petru Rareș” premiați de Samsung pentru inovație

Prima ediție a concursului național de inventică și creativitate în găsirea de soluții în comunitate, „Solve for Tomorrow by Samsung” destinat elevilor și-a desemnat câștigătorii. Echipa **mPower** de la Colegiul Național „Petru Rareș” Piatra-Neamț a câștigat locul II pentru aplicația

care ajută elevii victime ale agresiunilor verbale și fizice. **Darius Dimitrie Andronic, Maria Andronic, Alexandru Apostol și Smaranda Sturzu-Cosma**, din clasa a XI-a B, au conceput o aplicație prin care colegii afectați de bullying au acces la consiliere personalizată și alte instrumente, în baza răspunsurilor la un chestionar. În realizarea proiectului, liceenii au

fost coordonați de **profesorul Alexandru Iacob** și îndrumați de **psiholog Ramona Vornicu**.

Reușita rareșiștilor este cu atât mai valoroasă, cu cât în această competiție au participat 242 de echipe de la licee din toată țara, iar în finală s-au calificat doar 25. Alături de **mPower**, în finală s-au calificat și alți trei colegi din aceeași clasă – **Mihnea Ilan Eibenschutz, Cristian Radu și Iustin Lupei**, care au realizat un trotuar inteligent din plastic reciclat, Tomorrow Sidewalk.

Este o performanță unică la nivel național, să avem două echipe calificate în finală. Aceste rezultate sunt firești, având în vedere activitățile

desfășurate în cadrul cercurilor din cadrul liceului, cum ar fi Cercul de inventică sau Cercul de robotică. De-a lungul timpului, membri ai acestor cercuri au obținut și alte rezultate la competiții naționale și internaționale, lucru care, cu siguranță, se va repeta. Pasiunea și creativitatea, susținute de dotările tehnice la care au acces astăzi elevii, au transformat școala noastră într-un centru al excelenței în inovație, continuând tradiția performanțelor intelectuale ale liceului, declară profesorul Dan Grigoruță Oniciuc, directorul Colegiului Național „Petru Rareș”.

Competiția s-a desfășurat în luna decembrie.

C. I.

Jurnalul activității Casei Corpului Didactic Neamț în luna ianuarie

Activitățile Casei Corpului Didactic Neamț au continuat în luna ianuarie atât cu cele de formare cât și cu cele metodice, științifice sau culturale. Astfel, în cadrul activităților de formare s-au derulat:

– **Programul de formare continuă avizat (24 de ore):** *Valori comportamentale și reducerea violenței în școli*, în unități școlare din zona Roman, pentru o grupă de cadre didactice. Programul propune formarea la elevi a unui set de valori, atitudini, comportamente pentru integrare socială armonioasă și reducerea violenței în școală prin intervenții la nivelul școlii și familiei, precum și stabilirea unei interacțiuni foarte strânse între toți actorii educaționali: profesori, elevi, părinți.

– **Programele de formare continuă incluse în Oferta de formare continuă avizată cu nr. 33747/27.10.2021:** *Dezvoltarea capacității de cercetare la vârsta preșcolară prin procesul de experimentare, Strategii de predare-învățare-evaluare online, Competența emoțională în mediul școlar incluziv și metodele de dezvoltare a acesteia, Integrarea copiilor cu deficiențe de învățare, Strategii pentru combaterea abandonului școlar în învățământul preuniversitar.* Modalitatea de desfășurare a cursurilor a fost adaptată contextului pandemic, din formatul clasic, față în față, în cel online.

Schimbând registrul activităților organizate de Casa Corpului Didactic Neamț, la categoria activităților metodice și culturale s-au derulat următoarele acțiuni:

– **Ziua Culturii Naționale**, sărbătorită la Casa Corpului Didactic Neamț, a celebrat viața și opera poetului național Mihai Eminescu. Despre acesta, poetul Tudor Arghezi spunea în anul 1955: „A vorbi despre poet este ca și cum ai striga într-o peșteră vastă: nu poate să ajungă vorba până la el, fără să-i supere pe ceilalți. Numai graiul cordelor ar putea să povestească pe harfă și să legene din depărtare delicata lui singurătate ca slavă. Într-un fel, Eminescu e sfântul preacurat al versului românesc. Din tumultul dramatic al vieții lui s-a ales un crucificat. Pentru pietatea noastră depășită, dimensiunile lui trec peste noi, sus, și peste văzduhuri. Fiind foarte român, Eminescu e universal, asta o știe oricine citește”.

Casa Corpului Didactic Neamț a marcat evenimentul prin activitatea **Prietenii lui Eminescu**, ce a fost promovată și a trezit interes în mai multe unități școlare din județul nostru. Cu acest prilej, doamna Ana Macovei, bibliotecara de la Casa Corpului Didactic, a realizat materialele didactice, bibliografia și webgrafia tematică, fișe feedback model și a pus la dispoziție, în format pdf, cărți scrise de Mihai Eminescu. Toate materialele au fost transmise în școlile partenere și au ajuns în posesia elevilor. Aceștia și-au ales o poezie din opera lui Eminescu, au descoperit și comparat diverse ilustrații și au realizat o copertă de carte după modelul din fișa feedback, la poezia aleasă. Activitatea a fost promovată on line la adresa <http://www.ccdneamt.ro/new/2022/01/prietenii-lui-eminescu/>

– **24 Ianuarie – Unirea Principatelor Române**, a fost sărbătorită online, în perioada 21-31 ianuarie 2022, și a constat în crearea de webgrafii tematice – resurse pentru profesorii de Istorie. Activitatea a fost promovată cu sprijinul grupului de WhatsApp Bib CCD și Bib Neamț dar și pe site-ul <http://www.ccdneamt.ro/new/2022/01/activitate-culturala-24-ianuarie-unirea-principatelor-romane-2/>

– **Opera lui Caragiale transpusă în limbaj plastic**, activitate metodico-științifică organizată de Casa Corpului Didactic Neamț și școlile din zona Roman, a urmărit dezvoltarea interesului pentru lectură în rândul elevilor, punând bazele educației estetice și având printre obiective descoperirea modului de așezare a cărților în biblioteca școlară, formarea deprinderii de a lucra cu cartea, sau formarea la elevi a competenței de a învăța să învețe.

– **Lansare de carte**, eveniment organizat de Casa Corpului Didactic Neamț joi, **27 ianuarie 2022**, a propus lansarea volumului *O gură de rai... Itinerarii folclorice de pe Valea Muntelui-Neamț*, desfășurată online cu ajutorul platformei ZOOM.

– **Simpozionul Județean Literar „O gură de rai... Itinerarii folclorice de pe Valea Muntelui-Neamț”** a fost organizat de Casa Corpului Didactic Neamț în data de **28 ianuarie 2022**, cu participarea autoarei, doamna prof. Vasilica ANCUȚA. Evenimentul a avut loc online cu ajutorul platformei ZOOM.

Coordonatorii acestei activități, prof.-metodist Gabriela-Livia CURPĂNARU și prof. Vasilica ANCUȚA au făcut următoarele precizări:

Volumul O gură de rai... Itinerarii folclorice de pe Valea Muntelui-Neamț a apărut la Editura Cetatea Doamnei din Piatra-Neamț, cuvântul înainte fiind semnat de prof. dr. Daniel Dieacomu.

Cu acest prilej, au fost evocate numele unor mari personalități ale acestor locuri, care s-au ocupat de culegerea de folclor, de datini și ritualuri din zona aflată în amonte de Bicaz: G.T. Kirileanu, Leon Mrejeriu, preoții Petru Gheorgheasa și Constantin Matasă, apoi, Constantin Turcu, Gavriil Galinescu, Gheorghe Iacomu, Teoctist Galinescu, Gheorghe Țigău etc., în fond, personalități binecunoscute ale culturii nemțene.

Pe lângă cei enumerați, nu-i putem omite pe Constantin Tănase-Teiu, un trubadur al Văii Bistriței, ori inv. Teodor Danielescu (Farcașa), Constantin Pavelescu (Mădei), Nicolae Vasiliu (Borca) și Mihai Lupescu (Broșteni), toți

membri fondatori ai revistei Șezătoarea, înființată de Arthur Gorovei în anul 1892, la Fălțiceni. Din acel an, intelectualii satelor de pe întreaga vale a Bistriței nemțene au cules cu migală de-a lungul câtorva decenii materiale folclorice excepționale, pe care le-au publicat în amintita revistă.

Tradițiile, obiceiurile, portul popular și folclorul sunt comori inestimabile care definesc un popor, făcându-l unic, statornic și nemuritor. Niciun popor nu poate exista fără comunicare, fără schimb de valori. Valorile fiecărui neam vin din vechime, îl individualizează și îl caracterizează. Pentru a ne defini identitatea, avem nevoie să știm cine suntem, de unde venim, care ne sunt rădăcinile sau, altfel spus, care ne sunt strămoșii.

Nu degeaba există la atâtea popoare cultul strămoșilor, iar tradiția populară se transmite mai departe cu fiecare generație pentru a conserva ceea ce este specific. Folclorul va exista și atunci când, poate, datorită globalizării absolute a lumii, se va crede că existența acestui fel de cultură și-a pierdut definitiv orice rațiune de a fi.

Avându-și originea în mediul rural, ele prezintă un element de stabilitate și continuitate promovat și practicat ca un semn distinctiv al locului. Aspectele folclorice specifice zonei Văii Bistriței constituie argumente ale unității și continuității românești. Orientarea spre obiceiurile tipice vieții tradiționale survine ca o datorie primordială, patriotică, de evocare în contemporaneitate. Încă din fragedă copilărie m-au marcat și sensibilizat toate acestea, însă a fost nevoie de un impuls – profesia de dascăl – pentru identificarea, aprofundarea și transpunerea acestora pe hârtie. (Vasilica ANCUȚA)

Realizarea acestei publicații survine din dorința de a scoate la lumină măcar o parte din acest tezaur neprețuit al riturilor și obiceiurilor de la sat și are drept scop transmiterea lor către cei care vin după noi, sensibilizarea și conștientizarea că suntem aparținătorii propriului neam. Aspectele folclorice specifice Văii Bistriței constituie argumente ale unității și continuității românești. Orientarea spre obiceiurile tipice vieții tradiționale survine ca o datorie primordială, patriotică, de evocare în contemporaneitate. Rădăcinile natale, puternic ancorate în ireversibila trecere a timpului, nutresc rememorarea celor mai frumoase etape ale existenței noastre, deoarece «cele mai însemnate momente din viața omului sunt nașterea, nunta și înmormântarea». Cele trei momente fundamentale ale vieții au ritualuri specifice în funcție de zonă și credințe, fiecare purtând semnificații religioase, dar și obiceiuri populare. (Gabriela-Livia CURPĂNARU)

La activitățile propuse și desfășurate de către Casa Corpului Didactic Neamț, s-a înregistrat un număr mare de participanți care și-au manifestat interesul de a fi prezenți, în mediul online.

Prof. Gabriela BANU,
Director CCD Neamț

Suflet și culoare, în memoria pictorului Gheorghe Vadana

În perioada 1-20 februarie 2022, Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț a organizat expoziția *Suflet și culoare*, în memoria profesorului și artistului plastic Gheorghe Vadana. Tablourile expuse provin din colecțiile particulare Tincuța și Emil Neagoie, Caraza Rodica, Nicu Gherasim, Mircea Zaharia, Anca și Dan Catană.

Vernisajul a avut loc pe 3 februarie 2022, în cadrul Proiectului „Să cunoaștem istoria județului prin memoria comunității. Oameni, locuri, fapte”, și a fost prezentat de poetul Dorin Ploscaru.

Au evocat personalitatea pictorului nemțean profesorii Augustin Cristea, Mihăiță Albu și Dan Constantin Ionescu.

Profesor de desen, inspector școlar, director de școală, Gheorghe Vadana s-a născut în ziua de 3 februarie 1931, la Poiana Largului, județul Neamț. A absolvit Facultatea de Arte Plastice la Iași (1967), la clasa profesorului Adrian Podoleanu. A fost membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România și multă vreme Președintele Filialei nemțene a acestei Uniuni de Creație. În ianuarie 2018, Consiliul Local al

municipiului Piatra-Neamț i-a conferit titlul de cetățean de onoare. Gheorghe Vadana a trecut la cele veșnice miercuri, 20 noiembrie 2019, la vârsta de 88 de ani.

Referințe

Structură ponderată și stenică, pictorul, dublat de o autentică vocație didactică, în ipostaza de creator s-a păstrat mereu în proximitatea realului ca punct liminar în dezvoltările artistice originale și convingătoare. Pentru el, dialogurile multiple cu peisajul îndeosebi, revelat în special în campaniile de lucru în tabere de creație, sunt prilejul unor investigații privind structurile realului, percepute uneori din perspectiva unui liric, dar și al unui narator pentru care farmecul devine o componentă majoră a privirii și reflecției – Valentin Ciucă, critic de artă.

A fost un om de echipă, un mentor, un profesionist, un prieten. Să nu uităm că Gheorghe Vadana a fost cel care a avut inițiativa, pe vremea când era inspector școlar, să înființeze actualul Liceu de Arte „Victor Brauner” care, în toamnă, va împlini 32 de ani de existență – prof. Ștefan Potop, președintele UAP Neamț.

Puiu Vadana a trăit, a simțit și a crezut în primul rând în valorile consacrate în spațiul nostru artistic. Puiu Vadana a avut caracter, un lucru rar întâlnit printre artiștii de la noi sau din altă parte. El a preferat să se închidă în acest orizont intramontan și să-și conserve ca-

Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț
instituție finanțată de Consiliul Județean Neamț

Proiectul „Să cunoaștem istoria județului prin memoria comunității. Oameni, locuri, fapte”

Suflet și culoare Gheorghe Vadana – pictură –

Lucrări din colecțiile particulare Tincuța și Emil Neagoie, Caraza Rodica, Nicu Gherasim, Mircea Zaharia, Anca și Dan Catană

Sala Cupola, 1-20 februarie 2022. Vernisaj: joi, 3 februarie 2022, ora 12:00
Prezintă: Dorin Ploscaru, prof. Augustin Cristea, prof. Mihăiță Albu, prof. Dan Constantin Ionescu

racterul și să dea un exemplu ca profesor, ca artist – Emil Nicolae, critic de artă. (Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț)

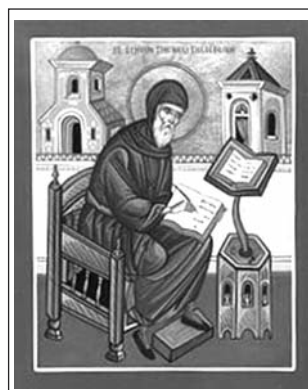
Evenimente programate în anul omagial și comemorativ 2022

Că în fiecare an, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2022 în Patriarhia Română drept „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

Dintre argumentele care au stat la baza acestei decizii menționez: constatarea unei necesități a accentuării rolului rugăciunii în viața Bisericii și a credincioșilor, mai ales în contextul actual al restricțiilor cauzate de situația pandemică mondială; împlinirea a 300 de ani de la nașterea Sfântului Paisie de la Neamț și 1000 de ani de la trecerea la Domnul a Sfântului Simeon Noul Teolog; constatarea faptului că sfinții isihăști sunt modele reale de rugăciune personală permanentă și de viețuire creștină intensă.

Astfel, în cursul anului omagial și comemorativ 2022, se vor desfășura numeroase conferințe, simpozioane, dezbateri teologice, lansări de carte etc. care vor elogia rolul celor două personalități ale Bisericii Răsăritene, dar și importanța rugăciunii în societatea contemporană. Prin studii, articole, cărți de reflecție, manifestări cu caracter liturgic, duhovnicesc, cultural-educativ, social-filantropic și teologic-științific la toate nivelurile, organizarea unor congrese, colocvii, seminarii, conferințe administrative preoțești și cercuri pastorale cu tematica menționată vor fi abordate subiecte dintre care doresc să amintesc: *Pseudo-modele de rugăciune astăzi*: tendința generației tinere de a înlocui rugăciunea și învățătura creștină cu practici ale religiilor orientale; *Pacea duhovnicească versus echilibrul spiritual*: noile ten-

dințe de reinterpretare a învățăturii creștine prin concepții hinduse sau budiste; Rugăciunea ortodoxă nu trebuie combinată cu rugăciuni neortodoxe (talismanul, Visul Maicii Domnului); *Practici care denaturează rugăciunea creștin-ortodoxă (incantațiile, descântecul, vrăjitoria, ghicitul în cărți etc.)*; *Un mileniu de la trecerea la Domnul a Sfântului Simeon Noul Teolog (†1022-2022)*; *Cultură și credință în viața Sfântului Simeon Noul Teolog*; *Răbdarea în ascultare*; *Formarea de ucenici de către părinții duhovnicești*; *Opera teologică a Sfântului Simeon Noul Teolog*: Capitole teologice și practice, Discursuri teologice și morale, Cateheze, Imnuri despre iubirea dumnezeiască și altele; *Învățătura Sfântului Simeon Noul Teolog despre rugăciune*; *Tinerete și asceză*: încă de tânăr și-a asumat o rânduială de viață aspră, cu post, rugăciune și priveghere; *Ucenicia pe lângă sfinți*; *Evlavia față de Maica Domnului a Sfântului Grigorie Palama*; *Apărător al monahismului, al practicii isihaste și al învățăturii ortodoxe despre energiile dumnezeiești necreate*: confruntarea cu *Varlaam din Calabria*; *Opera dogmatică despre rugăciunea minții, dar și despre lucrarea harului necreat*, care se arată sfinților

ca lumină divină; *Suferința pentru adevăr*; *Teologul luminii dumnezeiești*; *Stareț* (la Dragomirna, Neamț și Secu) și *întemeietor de mănăstiri* (mai multe sihăstiri de călugărițe în jurul Muntelui Ceahlău); *Înnoitor al vieții duhovnicești din mănăstiri*; *Inițiatorul*, alături de ucenicii săi, *al primei traduceri a Filocaliei în slavonă* (publicată în anul 1793, la Moscova); *Păstrător al rânduiei călugărești atonite*; *Învățătura Sfântului Paisie de la Neamț despre rugăciune*; *Sfinții isihăști – modele de viață pentru monahismul actual*; *Isihasmul – preocuparea pentru rugăciune permanentă, pacificarea patimilor egoiste și sfințirea vieții*; *Rânduiala postului în tradiția isihastă*; *Monahismul în mediul urban actual*: misiune creștină și provocări contemporane; *Bucuria liniștii duhovnicești prin spovedanie, primirea Sfințelor Taine și catehizare*; *Îndrumarea spirituală a laicilor și clericilor de către duhovnicii isihăști*; *Rugăciunea isihastă și rolul ei în sfințirea sau îndumnezeirea omului*; *Chipuri de sfinți cuvioși practicanți ai rugăciunii isihaste*: *Mijlocirile sfinților chemați în rugăciune de creștinii rugători*; *Rugăciunile către Preasfânta Fecioară Maria și sfinți*, urmate de rugăciunea isihastă și multe altele.

Nu am dorit să fac o simplă enumerare a temelor ce vor fi abordate în cadrul evenimentelor științifice desfășurate în acest an, ci am subliniat complexitatea, diversitatea și actualitatea subiectelor ce vor fi abordate, încercând să vă incit interesul spre studiul operelor celor doi mari sfinți omagiați.

Dr. Mihai FLOROAI

A cum aproximativ cinci ani, când mă întorceam cu trenul de la un colocviu al doctoranzilor, desfășurat la Facultatea de Litere a Universității din București, am asistat, fără să vreau, la o discuție a unui grup de adolescenți. Tinerii mergeau la Cluj-Napoca, pentru a participa la un festival-concurs de muzică. Nu știu ce fel de concurs, nu știu ce fel de muzică creau tinerii respectivi, fiindcă pentru prima dată în viață eu nu am înțeles ce vorbeau cei de lângă mine. Nu am înțeles nimic! Precizez că tinerii erau etnici români și se aflau în imediata mea apropiere. Nu am înțeles nimic, fiindcă nu vorbeau românește. Și nici o altă limbă cunoscută. De fel, nu obișnuiesc să exagerez. Deci, nici în ceea ce scriu acum nu exagerez cu nimic! Tinerii vorbeau un idiom, să-i zicem, format, din câte am priceput, din cuvinte românești, puține, din cuvinte englezești, destule, din foarte multe abrevieri ale unor expresii englezești utilizate mai ales în mediul electronic și din exagerat de multe cuvinte argotice.

Prima stare care m-a cuprins atunci a fost frustrarea. Eram incapabil să înțeleg niște adolescenți cu doar câțiva ani mai tineri decât mine. Apoi m-a cuprins furia. O furie din aceea care nu face rău decât persoanei care o simte și nimănui altcuiva. Mă întrebam și mă întreb cum este cu puțință ca limba română să fie supusă unei asemenea schimonosiri? Știu că e în firea limbii, așa cum este și în firea omului, să se schimbe. Știu asta și accept acest fenomen. Nici nu ar fi bine ca limba ori ca omul să nu suporte, în timp, schimbări. Doar că schimbările lingvistice trebuie să fie rare și lente. Limba este menită să dureze nu o viață de om, ci o viață de neam. Așadar, se înțelege că pot accepta împrumuturile, neologismele, chiar și calchierile, dar în măsura în care există un rost. Iată un verb vechi cu multiple și frumoase semnificații – a rosti...

Care este scopul acestui expozeu? Acela de a-mi permite să formulez două concluzii.

Prima concluzie – **modul în care vorbesc și gândesc oamenii reflectă ce și cât au învățat în școală**. Câteva motive concrete care au dus la afectarea gravă a limbii române sunt: diminuarea numărului de ore, diminuarea conținuturilor, lipsa corelării acestora, nestudierea gramaticii limbii române în liceu (elevii de la profil pedagogic pot studia gramatica limbii române o oră pe săptămână alocată în curriculum la decizia școlii).

Ca totul să fie și mai clar, am comparat planurile-cadru pentru anul școlar 2001-2002 cu planurile-cadru aplicate în anul școlar 2021-2022 (pentru învățământul primar și gimnazial). Pe clase, numărul de ore de limba și literatura română în anul școlar 2001-2002 a fost: clasa I – 7-8 ore, clasa a II-a – 7-8 ore, clasa a III-a – 5-7 ore, clasa a IV-a – 5-7 ore, clasa a V-a – 5 ore, clasa a VI-a – 4 ore, clasa a VII-a – 4 ore, clasa a VIII-a – 4 ore, iar în anul școlar 2021-2022 numărul de ore este: clasa I – 7 ore, clasa a II-a – 6 ore, clasa a III-a – 5 ore, clasa a IV-a – 5 ore, clasa a V-a – 4 ore, clasa a VI-a – 4 ore, clasa a VII-a – 4 ore, clasa a VIII-a – 4 ore. Calculând, constatăm că după noile planuri-cadru (aprobate prin OMEN 3371/12.03.2013 – acelea pentru învățământul primar, OMENCS 3590/5.04.2016 – cele pentru învățământul gimnazial) se pierd, din clasa I până în clasa a VIII-a, până la opt ore! Dacă înmulțim cu 35, numărul aproximativ de săptămâni al unui an școlar, ajungem la numărul

total de ore pierdute – 280 de ore de limba și literatura română! Având în vedere că la gimnaziu se predau 4 ore de limba și literatura română pe săptămână, deci, 140 de ore pe an, înseamnă că datorită planurilor-cadru în vigoare, pe durata școlii primare și gimnaziale, elevii pierd doi ani (școlari) de învățare a limbii și literaturii române! Deocamdată mă limitez la aceste calcule...

Cea de-a doua concluzie pe care vreau să o enunț este aceea că **noțiunea/conceptul de rezistență prin cultură** din comunism trebuie să existe și astăzi, sub regimul tuturor libertăților, iar o componentă de bază a acestei conduite intelectuale **trebuie să fie rezistența limbii române sau rezistența prin limba română**. Câtă vreme vom vorbi (corect) românește, nu doar limba, istoria limbii, istoria în general vor fi salvate de schimonosire, ci și gândirea, logica, trăirea, acțiunea, fapta.

Despre schimonosirea limbii române

Mă opresc în continuare la (alte) câteva exemple de schimonosire a limbii române, a limbii noastre.

Guvernul României a lansat o campanie de comunicare în parteneriat cu UNICEF. Campania aceasta presupune realizarea și difuzarea unor videoclipuri/reclame/spoturi, cu scopul de a convinge oamenii să se vaccineze împotriva COVID-19. Fac și aici o precizare importantă – eu nu sunt împotriva vaccinării! Dar sunt împotriva fracturilor de sens și de logică gramaticală.

Probabil dorind să fie expresivi și persuasivi, autorii textelor rostite în unul dintre videoclipurile numite ajung la următorul conținut: *Ce conține vaccinul? Să nu mai fii tristă, să nu mai fie școala online. Să pot să o iau în brațe pe doamna învățătoare. Să pot să stau în clasă cu toți colegii mei fără mască. Mi-e foarte dor de ei! Vaccinul înseamnă să mă bucur de copilărie.* Dacă reluăm parte din întrebarea Ce conține vaccinul?, așa cum învățau, învăț elevii la școala primară, aflăm că **vaccinul conține să** nu mai fii tristă, **să** nu mai fie școală online, **să** pot **să** o iau în brațe pe doamna învățătoare, **să**... Cum e cu puțință? Câți oameni au citit, au auzit acest text, câți au văzut reclama înainte de a fi difuzată? Tuturor le-a sunat bine?! Mie îmi provoacă starea prin care am trecut când nu îi puteam înțelege pe tinerii despre care am scris la începutul acestui articol. Se prea poate ca și aceste texte să fi fost concepute mai întâi în limba engleză și traduse apoi neglijent în limba română. Chiar și așa, nu există scuze. Răspunsul trebuia alcătuit din substantive, din infinitive lungi cu valoare de substantiv, nu din verbe la conjunctiv. Vaccinul conține (deși nu conține, aduce) bucurie, școală, îmbrățișări, întâlniri. Și așa fi adăugat la începutul enumerării – sănătate!

În anii trecuți, elevii de școală generală învățau în clasa a VIII-a ce este un anacolut, învățau să identifice anacoluturile în diferite texte și cum să le evite. Din programa actuală de limba și literatura română pentru gimnaziu a dispărut noțiunea de anacolut. De foarte multe

ori, când am fost nevoită să îi corectez pe elevi și să le explic greșelile care presupuneau discontinuități sau rupturi sintactice, am constatat că aceștia nu reușeau să sesizeze nepotrivirile sau le descopereau foarte greu. Mă întrebam cum este posibil ca vorbitori nativi de limbă română să nu aibă activ simțul limbii, care să îi ajute să perceapă greșelile. Singura explicație pe care am găsit-o a fost aceea că **ei așa i-au auzit vorbind pe cei din jurul lor, că mereu cei de lângă ei au vorbit greșit. De aceea, pentru acești elevi forma corectă suna a ceva greșit.**

Nu doar ignoranța caracterizează discursurile actuale, ci și superficialitatea. Vorbitorii cred că orice sinonim al unui cuvânt se poate folosi în orice context (Sacoul se potrivește cu aproximativ toate ținutele!). A devenit o modă ca într-o enumerare conjuncția coordonatoare copulativă **și** să fie înlocuită cu conjuncția coordonatoare disjunctivă **sau**: „(...) un pachet legislativ de reinserție, care conține măsuri economice, financiare și educaționale, cu accent pe debirocratizare, repatrierea afacerilor sau crearea unor clase în România pentru copiii născuți în țările de adopție”; „Festivalul Internațional George Enescu are astăzi în program spectacole și în alte orașe din țară, la Sibiu sau Cluj-Napoca”. Apelează la această... schimonosire chiar și crainicii de la posturile radio importante. Și aici contaminarea trebuie să fie explicația, dar se poate ca pentru acești vorbitori utilizarea conjuncției **sau** (care impune excluderea, nu cumularea unor elemente) să aibă

și o sonoritate livrescă...

Folosirea anapoda a cuvintelor este foarte contagioasă. Vorbim și ne trezim că folosim cuvinte(le) anapoda (unii dintre noi, alții nu-și dau seama niciodată, din contră, folosesc barbare

și cuvinte inexistente în DEX cu ostentație, cu mândrie, cu sentimentul că sunt superiori). Așa ajungem să folosim *capabilitate*, în loc de *capacitate*, a *disturba*, în loc de a *perturba*, *remediale* pentru *remediere*, *undeva* pentru *cândva*, *zonă* pentru *domeniu*, *reziliență*, în loc de *redresare*, *revenire*, *expertiză*, în loc de *experiență* ș. a.

Este foarte interesant că în România trăiesc **minorități care vorbesc foarte bine limba română**. În Parlamentul României au fost și încă sunt etnici maghiari care vorbesc limba română mult mai bine decât mulți etnici români. Și aici există o explicație. Elevii de etnie maghiară studiază un număr de ore de limbă maternă egal cu numărul orelor de limba și literatura română. Așadar, acești elevi sunt de două ori mai familiarizați cu noțiunile de morfologie și de sintaxă (la modul general).

Așadar, învățarea limbii române în școală este esențială pentru ce suntem și pentru ce vom fi, fiecare în parte și toți împreună! (N. R. Pre-luare din *România literară* nr. 41/2021)

Alexandra Florina MĂNESCU

Încurajez elevii să se exprime liber și să își asume riscurile creației

• Interviu cu profesorul Lucian Gogu-Craiu

— În calitate de profesor de pictură, de ce considerați că artele plastice trebuie să facă parte din spectrul educativ al elevilor?

— Artele fac parte din lumea în care trăim, reprezentând expresii pentru fiecare sentiment și emoție, de la disperare la iubire. Picturile, de la autoportretele lui Rembrandt la „Guernica” lui Picasso și „Floarea-soarelui” a lui Van Gogh, au devenit expresii universale ale unor emoții complexe. Operele mari de artă reprezintă o limbă comună prin care percepem lumea noastră.

Din aceste motive consider că cel puțin o educație bună oferă tinerilor o apreciere a importanței artelor: un sentiment legat de motivul pentru care contează, de unde provin, modul în care se potrivește împreună, de ce pot fi surse de înțelegere și ce informații supliment-

biect care îi ajută să înțeleagă că ceea ce văd poate fi o interpretare a realității. Încurajez elevii să se exprime liber și să își asume riscuri în creația lor, să dezvolte un sentiment de inovare, care va fi important în viața de adult.

— V-ați aplecat și asupra copiilor cu cerințe educaționale speciale. Cum ați reușit să interveniți prin artă asupra lor și cu ce rezultate?

— Terapia artistică poate fi o modalitate eficientă de a dezvolta copiii și de a ne conecta cu emoțiile lor. La unii copii cu autism s-a descoperit că desenul îi poate ajuta să-și exprime sentimentele având dificultăți în a se exprima altfel. În mod similar, copiii care s-au confruntat cu orori, cum ar fi războiul, pot întâmpina dificultăți în a vorbi despre ceea ce au experimentat în mod direct.

În cadrul *Cercului de Pictură* am combinat educația în domeniul artei cu educația specială, pentru copiii cu aceste nevoi, contribuind

la dezvoltarea cognitivului și a afectivității. Aceștia vin de multe ori inhibați, interiorizați, iar după ora de curs devin mai entuziasmați și relaxați. Consider că, din experiențele cursurilor predate copiilor, arta și educația specială merg mână în mână și am demonstrat că ea face ca elevii să fie motivați, entuziaști și, în unele cazuri, chiar să promoveze învățarea în alte domenii.

Există tehnici pe care le pot aplica ajutându-i pe acești copii să-și controleze și gestioneze emoțiile. Încerc să creez un curs care să fie distractiv. Dau foarte multe exemple și dacă fac o lecție despre un animal, de exemplu, desenez

mai multe – unele realiste, unele hazlii și altele animate. În procesul de a desena pe tablă, întotdeauna, voiu, distorsionez. Copiii mereu râd de „greșelile” mele, detensionând atmosfera, dar apoi le arăt cum transform greșelile într-un desen corect, explicându-le că în pictură, de fapt nu există greșeală. Ceea ce lor li se pare incorect sau urât, cu puțină răbdare sau imaginație, se poate transforma într-o capodoperă. Pentru a explica acest lucru cât mai convingător, le povestesc despre metamorfoza cocoului, care parcurgând mai multe etape se transformă într-un fluture magnific.

— Încercați să faceți o scurtă rememorare a personalității bunicii dvs.?

— „Sunt bucuroasă că am putut traversa istoria dramatică a vremurilor și să ajung cu o parte din idealul meu împlinit. Numai speranța mi-a dat tonusul de viață. La apusul vieții, pot să fiu mândră că trăiesc înconjurată de ceea ce-mi este drag, copiii mei și rezultatul pasiunii pentru artă, cărora le-am închinat viața” – spunea maestra Tereza Gogu, bunica mea. De la ea am învățat totul, eu copilărintă în atelierul ei. Practic, acolo am luat contact prima dată cu materialele de pictură, culorile... pentru mine aceasta însemnând un „primal scream” în artă.

Opera de artă a bunicii mele, artista Tereza Gogu, este născută din tendința de a crea forme și expresii purtătoare de duh, împrumutând parcă naturii propriul său suflet. Linia nu mai redă un contur real, ci devine simbolul unei mișcări, traiectoria unui gest – cel de a trăi. Pentru mine ea trăiește în tot ceea ce realizez.

— Cum se tâlmăcește pentru dvs. profesia de dascăl?

— Sunt mulți profesori, dar puțini dintre ei sunt și pedagogi. Dacă nu realizezi această profesie din suflet, cu drag, nu vei avea niciodată satisfacția muncii. Contribuția mea consider că este să creez un mediu artistic și constructiv, atât în cadrul atelierului de pictură, cât și în activitățile desfășurate în afara lui. Astfel, copilul dezvoltă valori și atitudini pozitive față de mediul înconjurător și societate, o toleranță față de lucrurile și ființele cu mai puțină valoare sau înțelegere. El capătă un respect pentru valorile morale și artistice, atât la nivel național cât și internațional, externalizând o conduită morală profundă, care înlesnește dezvoltarea interpersonală.

Deși unii ar putea considera educația artistică un lux, activitățile creative simple sunt unele dintre pietrele de temelie ale dezvoltării copilului. A învăța să creeze și să aprecieze estetica vizuală poate fi important pentru dezvoltarea următoarei generații, prin crearea unui spațiu în care ei să poată învăța despre unele dintre cele mai mari realizări artistice din trecut, bucurându-se de propriile lor experimente artistice și dezvoltându-și simțul estetic necesar în orice domeniu de activitate.

— Printre preocupările dvs. se află și ilustrarea de carte. Cum ați ajuns la această formă de manifestare artistică? Ce conține ea inedit?

— Despre realizările mele în legătură cu grafica de carte nu sunt foarte multe de spus... am venit în ajutorul unor dragi scriitori, pentru că mi-au plăcut scrierile lor, fără nici un fel de recompensă. Cât despre inedit... pentru mine orice desen de copertă sau de capitol a fost ca și cum aș fi făcut un tablou. Pe multe din ele chiar le-am înrămat, dându-le scriitorilor sau iubitorilor de cărți.

— Realizați și pictură murală...
— Pictura murală a fost la început ca un experiment. Apoi, am luat-o în serios. Mi-am dat seama că îmi pot extinde ideile și creația și la un nivel macro. Dar cel mai mult am continuat datorită faptului că mi-a plăcut să văd cât mai multă lume cum se bucură de artă. Copiii vin mai cu drag la creșele și grădinițele unde am realizat atât picturi

Jurnal FM – Un singur nume, o mare familie

Alături de presă, în peisajul mass media al județului Neamț, începând din februarie 2019 (iată se împlinesc trei ani!), și-a câștigat un loc în inima publicului și radio *Jurnal FM*, care este și își propune să fie și pe mai departe un post cu format cultural, oferind ascultătorilor muzică, informații și dezbateri diverse. În același timp, echipa de redactori dorește să cuprindă în programele oferite la acest post și informații din sfera socială, care îi privesc direct pe ascultătorii din zona de acoperire.

Prima licență obținută a fost cea pentru orașul Rădăuți, pe frecvența 99.20 MHz. Astăzi, rețeaua cuprinde șapte frecvențe locale: Rădăuți – 99.2 FM, Bârlad – 103.3 FM, Bicăz – 96.1 FM, Onești – 87.8 FM, Piatra-Neamț – 92.00 FM, Bacău – 94.00 FM, iar foarte curând *Jurnal FM* va emite și în orașele Brașov și Făgăraș.

Acest post de radio este o mare familie din care fac parte toți iubitorii de frumos, orchestrată de jurnaliști de excepție, cu mare experiență, capabili să comunice rapid, eficient și pe înțelesul publicului o selecție de informații. Din echipa de redactori fac parte: Radu Găitan, Florin Ștefănescu, Dan Apetrei, Carmen Ionică, Ciprian Solomon, Elena Butnaciuc; la știri transmit Carmen Polgar, Petronela Barb și Mădălina Rotaru. Director tehnic – Cristi Hurghes, inginer de sunet – Bogdan Ion.

Ca element de politică editorială putem spune că la dezbaterile care au loc în studioul nostru, aducem specialiști din domenii diverse, cu care dezvoltăm subiecte de mare interes. Invitații noștri sunt medici, profesori, istorici, psihologi, scriitori etc. Menționăm câteva exemple sugestive: în domeniul învățământului, dezbateră cu dl. inspector general al ISJ Neamț – Mihai Obreja, pe tema „Învățământul între realitate și experiment”; întâlnirea cu scriitorul Dan Dumitru Iacob cu dezbateră „Mihai Eminescu – între legendă și adevăr”; artistul folk Adrian Beznă, pe tema „Despre oameni și amintiri”; bibliotecar Cristina Costache cu discuția despre „România ca destinație turistică” etc. Astfel, putem spune că *Jurnal FM* își dorește să fie o alternativă pentru ascultătorul matur și educat.

Deschis către comunitate și pentru comunitate, *Jurnal FM* folosește și pune în valoare informațiile oferite atât de invitații prezenți la emisiuni, dar și de publicul ascultător prin intervenții telefonice în direct și mesaje transmise redacției.

Viziunea postului nostru de radio este legată de faptul că s-a înființat din dorința de a transmite valorile culturale care adună comunitatea împreună. Radioul înseamnă, pe lângă muzică și știri, oameni care te ascultă.

Obiectivul *Jurnal FM* este acela de a dezvolta o comunitate activă, de aceea vă invităm să pășiți pe „corabia” noastră, să ne fiți alături și să ne bucurăm de clipe radiofonice minunate.

Alături de *Jurnal FM* se află și site-ul de știri și informații din toate domeniile de interes, www.jurnalfm.ro. Arta, cultura, știința și ultimele evenimente din comunitățile locale unde emite *Jurnal FM*, dar și din toată țara ori străinătate își au loc în paginile virtuale scrise, redactate și editate de o echipă de jurnaliști profesioniști.

Elena BUTNACIUC,
Director, radio Jurnal FM

Încurajez elevii să se exprime liber și să își asume riscurile creației

din istoria desenelor animate, precum și desene educative. Am lucrat și pe șantier, în echipele de pictură bisericească, tot ca experiment, dar și pentru a-mi întregi orizontul în artele plastice.

– *Dacă ar fi să vă gândiți la nenumăratele expoziții colective și personale, care este amintirea cea mai pregnantă în momentul de față?*

– Am participat la numeroase expoziții, atât în țară, cât și în străinătate. Deși publicul de la

noi nu e pregătit, nu acceptă sau acceptă cu greu elementele noi, moderne, în arta plastică, totuși am încercat să introduc în expoziții, mai ales în cele de grup, câte o creație nonconformistă, fapt pentru care am fost amendat de criticul de artă, sărind peste lucrarea mea în expozeul dumnealui. Dar nu m-am supărat, acesta este nivelul la noi și sunt împăcat cu asta. Amintirea cea mai pregnantă în momentul de față este *Broken Glass* – expoziția pe care am considerat-o cea mai reprezentativă, unde lucrările au amprenta definitorie a creației mele.

– *Vorbiți-ne despre Asociația Social Culturală „Gogu Craiu”.*

– ASC „Gogu Craiu” desfășoară activități educative, culturale artistice și de creație, destinate tuturor copiilor cu vârste cuprinse între 5 și 18 ani. Componenta educațională primează și este susținută prin activitățile Școlii de Artă „Gogu Craiu”, unde micii învățăcei parcurg toate etapele artei, de la cea primitivă până la

arta modernă. Școala de Artă reprezintă un centru de educație extrașcolară pentru copiii din localitate și județ. Se înțelege că acesta trebuie să se impună în viața comunității ca centru de atracție și opțiune pentru elevi, ca spațiu educativ atractiv și efervescent, ca alternativă educațională complementară activității școlare.

Pe lângă activitățile Școlii de Artă, Asociația organizează cursuri și excursii tematice, precum și tabere, unde distracția se îmbină cu educația. Vrem să dezvoltăm spiritul competitiv, munca în echipă și petrecerea timpului liber în mod util. Exemple de excursii tematice: „Incursiune în lumea lui Dali”, „Picasso prin ochii copiilor” (ambele la Castelul Cantacuzino – Bușteni), excursie culturală Bacău, tabăra de creație națională „Micul Picasso” – Oglinzi (10 ediții), tabăra de creație națională „Munții Bucegi în maniera lui Van Gogh” (6 ediții).

În istoricul Asociației, pe lângă proiectele artistice și culturale, s-au desfășurat și proiecte sociale, de care au beneficiat 60 de copii nevoiași (11 orfani), și în care au fost implicate 8 școli din județ (Proiectul „Copii pentru copii”). Asociația își propune îmbunătățirea condițiilor de trai prin educarea estetică și culturală a celor mai tineri cetățeni.

A consemnat Gianina BURUIANĂ

Recurs la patrimoniul (XI)

1945. Alexandru Busuioceanu se stabilește la Madrid unde înființează Catedra de Limbă și Literatură Română la Universitatea Spaniolă

S-a distins de la bun început pe tărâmul culturii, în 1905-1906 participând, împreună cu Tudor Vianu și cu Mihai Ralea, la conducerea revistei *Lumina Nouă* ce propunea un tip de eseistică erudită și în care a semnat cu pseudonimul „rector”.

În 1921 s-a numărat printre fondatorii revistei tradiționaliste *Gândirea*, fiind destul de activ, cu studii și poezii, în paginile ei după ce redacția s-a mutat de la Cluj la București. Concomitent și-a continuat studiile în domeniile filosofiei artei și istoriei artei, urmând cursurile Universității din Viena în anii 1920-1922, unde asistă la cursurile profesorului Josef Strzygowski. Între 1923-1925 s-a numărat printre bursierii Accademiei di Romania din Roma.

Revenit în țară, încoronat cu laude din partea iluștrilor Adolfo Venturi și Solomon Reinach, va susține în mod strălucit doctoratul la Universitatea din București, în fața adoratului profesor Vasile Pârvan.

Din 1938 a fost conferențiar de Istoria Artei la Academia de Arte Frumoase, iar în 1941 a plecat la Madrid în funcția de consilier cultural al Legației Române. Va reveni de câteva ori în țară până la instaurarea regimului ruso-comunist, când a decis să rămână în Spania.

La Universitatea din Madrid va întemeia Catedra de Limbă și Literatură Română. Tot acolo a înființat Institutul Român de Cultură și va fi ales membru al Academiei de Critică de Artă. A scris enorm și mereu la cel mai înalt nivel fie ca istoric de artă, fie ca istoric, când a comentat *Zalmoxis sau mitul dacic în istoria și legendele spaniole*. Alexandru Busuioceanu s-a dedicat integral promovării și receptării limbii și culturii române în spațiul spaniol.

Zalmoxis, zeul carpatic al nemuririi, coboară în cronicile spaniole până la rangul de filozof, sau se disimulează sub nume deformate în care nu mai poate fi recunoscut; dar mitul rămâne nedespărțit de legenda dacică, așa cum i-a impresionat ea pe antici și a trecut pe sub pana scriitorilor hispanici.

Alexandru Busuioceanu (10 iunie 1896, Slatina – 23 martie 1961, Madrid)

Alexandru BUSUIOCEANU

1945. Sergiu Celibidache a fost numit dirijor al Orchestrei Filarmonice din Berlin

Pasionat încă de pe băncile liceului din Roman de muzică, filosofie și matematică, pleacă la Iași, oraș în care s-a inițiat în muzică, apoi s-a înscris la facultățile de Filosofie și Matematică ale Universității din București.

Sergiu Celibidache (28 iunie 1912, Roman – 14 august 1996, La Neuville sur Essonne)

În 1935 a plecat la Paris, unde a compus primul său cvartet, care l-a entuziasmat pe profesorul Heinz Tiessen de la Facultatea de Muzică a Universității Friedrich Wilhelm din Berlin. Devenit din anul

1936 student al prestigioasei Universități, a studiat concomitent cu muzica și filosofia, îndeosebi cursurile lui Nicolai Hartmann și Eduard Spranger. Între 1941-1942 a fost dirijorul Orchestrei prietenilor berlinezi ai muzicii. Curând va ajunge al doilea dirijor, în preferințele specialiștilor germani, după Wilhelm Furtwängler. În 1945 îl va înlocui o vreme pe marele dirijor german la conducerea Orchestrei Filarmonice din Berlin, iar din 1948 va preda la Institutul Internațional de Muzică din Berlin. În același an va conduce și celebra London Philharmonic Orchestra, ulterior fiind invitat la pupitrul tuturor marilor orchestre ale lumii. Fără să neglijeze compoziția, din anul 1979 a fost numit director muzical general al orașului Munchen, sub bagheta sa Filarmonica din capitala Bavariei impunându-se în rândul celor mai apreciate în întreaga lume.

Pentru întreaga sa carieră, în 1992 a fost ales membru de onoare al Academiei Române și, în 1993, distins cu Ordinul Maximilian pentru Știință și Artă. Este dirijorul care a refuzat cu încăpățănare, de-a lungul anilor, orice fel de înregistrări audio, pe motiv că ar scădea emoția prestațiilor sale.

Să trăiești înseamnă să trăiești evoluția sunetului, evoluția stărilor afective, nu să le înțelegi... Ce e logic în muzică? Nimic! Ce e logic în percepția culorii roșii? Nimic!

Muzica nu corespunde unei forme de a fi. E o devenire, e ceva care naște, crește, ajunge la un punct de maximă expansiune și moare, ca o plantă, ca un sentiment, ca orice activitate omenească.

Sergiu CELIBIDACHE

1948. Alexandru Ciorănescu a fost numit profesor la Universitatea din La Laguna, insulele Canare

Enciclopedist într-o familie de enciclopediști, a absolvit Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București în anul 1933, în același an dobândind și calitatea de expert în paleografie.

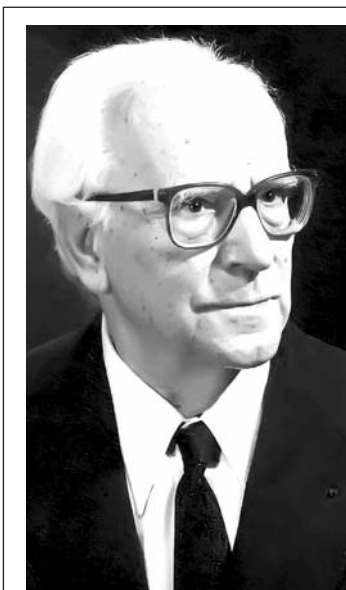
În 1939 a obținut doctoratul la Sorbona cu lucrarea *Ariosto în Franța*. După un stagiul de doi ani ca lector de Limba și Literatura Română la Universitatea din Lyon, cu sprijinul lui Nicolae Iorga, a fost câteva luni, până la asasinarea ilustrului istoric, secretarul Institutului de Istorie Universală din București. Suspectat de ocupații germani că ar fi simpatizant al Franței, i s-a interzis plecarea în străinătate. În fruntea unui colectiv a lucrat la *Enciclopedia Universul*, lucrare nepublicată.

Către finele anului 1945 a fost numit consilier cultural al Legației Române din Paris, dar a fost destituit de noul regim. În această situație, când România nu mai aparținea românilor, a ales exilul.

În 1948 a fost numit profesor la Universitatea din La Laguna, Tenerife, unde a predat până în anul 1979 Limba și Literatura Franceză și a predat cursuri de literatură comparată.

În 1958 a obținut cetățenia franceză. A mai predat la Universitățile din Bordeaux, Bahia Blanca, Londra și Oxford. A elaborat, singurul dicționar etimologic complet al limbii române, tradus în românește abia în anii '90. *Barocul sau descoperirea dramei*, ultima carte publicată, reprezintă rodul unei viziuni („m-am trezit într-o dimineață că știu ce este barocul”), avea ca punct de plecare descoperirea conflictului interior și a dramei. Pentru enciclopedismul și apetitul insașiabil pentru toate domeniile culturii umaniste stau mărturie cele peste trei sute de titluri publicate, de o extremă erudiție și acribie.

Prin creația sa, desfășurată pe arii vaste, Alexandru Ciorănescu s-a manifestat ca un mediator între culturi, care a propus, a transpus, a tradus și a impus personalități și fenomene literare dintr-o zonă în alta, fiind pe plan cultural un precursor al unificării europene. (Revista Luceafărul, nr. 44-45/2010)

Alexandru Ciorănescu (15 noiembrie 1911, Moroeni – 25 noiembrie 1999, insulele Canare)

Red.

Expoziție de acuarelă Arcadie Răileanu

În perioada 21 februarie – 13 martie 2022, pe simezele Sălii Cupola, Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț găzduiește cele mai recente creații în acuarelă ale pictorului Arcadie Răileanu. Manifestarea este inclusă în cadrul Proiectului „România contemporană” și marchează, odată cu venirea primăverii, împlinirea a 30 de ani de activitate plastică a artistului, originar din Republica Moldova. Vernisajul a avut loc luni, 21 februarie, cu începere de la ora 12:00, cu o prezentare asigurată de scriitorul Emil Nicolae. A fost de față un public avizat dar, în mod surprinzător, niciun artist plastic nemțean.

În cuvântul său, scriitorul **Emil Nicolae** a punctat: „O expoziție de acuarelă este un prilej special și pentru artist și pentru public. Acuarela e tehnica în care artiștii pot să-și exprime cel mai bine stările și sentimentele. Tehnica pretinde de

țeană „G.T. Kirileanu” Neamț este un hram al culturii, un loc cu mult magnetism în el. Am avut multe expoziții aici și mă bucur. Nu-i întâmplător că pictorii își doresc o expoziție pe această insulă a culturii nemțene. În pictură există un anumit ritm de lucru. Am avut niște teme gândite, fiecare lucrare are trăirea ei. Acuarelele expuse astăzi le-am realizat în acest an”.

Arcadie Răileanu s-a născut la 28 noiembrie 1950, la Petreni, în Republica Moldova. A absolvit Institutul Politehnic din Chișinău, Facultatea de Construcții Urbane, specialitatea Arhitectură. A debutat în 1992, în Chișinău, la Expoziția UAP Moldova. Prezență constantă în spațiul cultural de la noi, a obținut, în 1999, premiul I la Bienala Națională „Lascăr Vorel”, secțiunea pictură. Arcadie Răileanu a primit în 2018 titlul de „Artistul anului”, distincție acordată de Uniunea Artiștilor Plastici din România, Filiala Neamț.

Referințe

„Experiențele școlii rusești în spiritalul căreia s-a format și căștigurile artei românești au devenit o originală sinteză stilistică între reflexivitatea primilor și spontaneitatea celor din spațiul românesc. (...) Compozițiile anilor din urmă au cedat vremelnic în favoarea structurării imaginii în planuri muzical îmbinate, încât ele lasă impresia unei cerebralități detașate și pozitive. În ansamblu, pictorul are argumentele profesionalismului și bucuria de a fi urmat în artă de admiratorii fideli...” – *Valentin Ciucă, critic de artă.*

„Arcadie Răileanu e absolut conștient de «calibrul» talentului său, de profunzimea și proporțiile pe care le poate atinge actul creator. (...) Căci picturile lui A. Răileanu se cer examinate în grup. Fără a-și subaprecia valoarea lor aparte, ele se doresc întrunite într-un ansamblu. Abia atunci ne dăm seama de proporțiile și diversitatea «improvizațiilor» sale” – *Mihai Ștefan Poiată, scriitor, cineast.*

„Răileanu împrăoșcă în noi cu bulgări de naivitate și optimism și, deși bulgării aceștia sunt abstracți, te miri câtă Bucurie poate da celor care vor Bucurie pentru mica noastră Basarabie” – *Andrei Vartic, regizor de teatru.*

„Pentru Arcadie Răileanu, pictura este ca o necesitate interioară, ca un exercițiu de mers funambulesc între vis, realitate și aparență, ca un mod de a rămâne în jocul vieții” – *Ioan Serediuc, comentator de artă.*

„Ca orice om care a mâncat toată viața mult cultură pe pâine, Arcadie Răileanu și-a topit, într-un fel sau altul, vasta experiență culturală și existențială în lucrările sale” – *Mircea V. Ciobanu, scriitor.*

Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț

la artist mult mai multă siguranță. Vă propun să vă bucurați de aceste lucrări!”.

Iar pictorul **Arcadie Răileanu** a demonstrat că are har și în arta cuvântului: „Biblioteca Jude-

SUMAR

- V**alentin ANDREI – *Revista Antiteze redivivus* (pag. 12)
Gabriela BANU – *Acreditare Erasmus+ pentru Casa Corpului Didactic Neamț* (pag. 8) * *Jurnalul activității Casei Corpului Didactic Neamț în luna ianuarie* (pag. 17)
Elena BARBOS-BALINSCHI – *La mulți ani, EUGEN DOGA, Gingașa și tandra mea fiară!* (pag. 1-10)
Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț – *Suflet și culoare, în memoria pictorului Gheorghe Vadana* (pag. 18) * *Expoziție de acuarelă Arcadie Răileanu* (pag. 23)
Gheorghe BRÂNZEI – *Revistele școlare. Exemple de bună practică (III)* (pag. 6)
Paraschiva BUCIUMANU – *Formare profesională cu finanțare europeană la Colegiul Tehnic „Miron Costin”* (pag. 9)
Gianina BURUIANĂ – *Cum se trag sforile la EduSAL • Interviu cu dl. Gabriel Ploscă, președintele Sindicatului din Învățământ Neamț* (pag. 1, 2, 3) * *Caut mereu modalități provocatoare pentru a deveni un profesor mai bun • Interviu cu doamna profesor Diana-Cristina Bejan – Colegiul Național de Informatică, Piatra-Neamț* (pag. 4-5) * *Prioritățile Programului Erasmus + pentru perioada 2022-2027* (pag. 6-7) * *Promovarea imaginii școlii prin participarea la târguri ale firmelor de exercițiu* (pag. 16) * *Încurajez elevii să se exprime liber și să își asume riscurile creației • Interviu cu profesorul Lucian Gogu-Craiu* (pag. 20-21)
Elena BUTNACIUC – *Jurnal FM – Un singur nume, o mare familie* (pag. 21)
Ana CEBAN – *Revista „Viața Basarabiei” ’90* (pag. 12)

Eleonora DRAGOMIR – *Digitalizare în scopul creșterii performanței școlare și formării competențelor profesionale* (pag. 9)

Mihai FLOROAIĂ – *Competențe specifice ale elevilor Școlii Postliceale Sanitare dezvoltate prin proiectul A Spot of Brightness* (pag. 8) * *Evenimente programate în anul omagial și comemorativ 2022* (pag. 18)

Iuliana GOREA COSTIN – *In memoriam IULIU MANIU* (pag. 24)

C. I. – *Elevi de la „Petru Rareș” premiați de Samsung pentru inovație* (pag. 16)

Alexandra Florina MĂNESCU – *Despre schimonosirea limbii române* (pag. 19)

Violeta MOȘU – *Consider că filmele au forța de a educa prin puterea emoției • Interviu cu regizorul Bogdan George Apetri, profesor la Columbia University* (pag. 14-15) * *REMEMBER: Casa Națională „Regina Maria”* (pag. 24)

Complexul Muzeal Național Neamț – *Biodiversitatea, expoziție de fotografie la Curtea Domnească* (pag. 15)

Dorin POPA, Nelea COTOROBAI – *Dezvoltarea culturii informației în cadrul lecțiilor de istorie* (pag. 11)

Red. – *Pe 15 februarie, o sărbătoare în premieră: Ziua Națională a Lecturii* (pag. 1-3) * *Rememorări nemțene - februarie 2022* (pag. 2, 3, 4, 5, 6, 7) * *CALENDAR - februarie 2022* (pag. 5) * *CALENDAR - martie 2022* (pag. 8) * *Miracol, încă un film care a debutat la Piatra-Neamț* (pag. 15) * *Recurs la patrimoniul (XI)* (pag. 22)

Alecu RENIȚĂ – *IN MEMORIAM: Ion Ungureanu - Între veșnicie și dragostea Basarabiei recunoscătoare* (pag. 13)

In memoriam IULIU MANIU

„În celula nr... s-a stins lumina”. S-o reprimem cu credință și iubire!

Aproape de trei sferturi de veac, la 5 februarie, ca într-un act de justiție repetitiv, memoria românească se îndreaptă către Sighet, acolo unde, în 1953 s-a stins din viață Iuliu Maniu – luptătorul acerb pentru dislocarea Transilvaniei din captivitatea austro-ungară, Președinte al Partidului Național Român din Transilvania și apoi al PNT, membru în Parlamentele din Budapesta și București. Despre el, istoricul Florin Constantiniu avea să afirme că a fost înfrunghierea cinstei desăvârșite și va rămâne veșnic acoperit de albul imaculat al zăpezii. Formula „În celula nr... s-a stins lumina”, prin care s-a raportat la București decesul lui Iuliu Maniu, interpretată ca un mesaj codat, dictat de frică, avea să capete în timp semnificația stingerii unei înalte conștiințe românești, a celui mai

(n. 8 ian. 1873, Șimleul Silvaniei, Austro-Ungaria – d. 5 febr. 1953, Sighetu Marmăției, România)

cunoscut lider ardelean al României reîntregite. Ca într-o căutare a luminii acestui mare spirit, în ziua de 5 februarie, pașii se îndreaptă la memorialul din Sighetu Marmăției, de unde sufletu-i s-a înălțat la Cer, ori spre Cimitirul Săracilor de la Si-

ghetul Marmăției, chiar dacă nu se știe locul exact unde au fost înmormântate rămășițele sale pământești. Dincolo de Prut, în Moldova de răsărit, conștienți sau nu, în rol de străjeri la hotarele latinătății, îi veți auzi deseori pe românii basarabeni lamentându-se: „Ei (cu referire la românii din lăuntrul Țării) n-au de unde ști durerea noastră, ei n-au trecut prin chinurile și tragedia înstrăinării”. Afirmații, deseori urmate de povești de viață cutremurătoare, unele departe de orice imaginație umană, care continuă să condiționeze reacții și comportamente individuale sau colective. S-ar putea afirma că da, așa este, despărțiți de mai mult de două veacuri, ne-a măcinat separat durerea, pentru că românii din lăuntrul Țării au avut parte de alte experiențe, dar greu de spus care au fost mai crunte sau mai dureroase, cert este că acestea au lăsat deschise răni la fel de profunde.

Istoria exterminării elitelor naționale, suferințele la care au fost supuși cei mai destoinici fii ai națiunii

române, sunt nesfârșite, de la gropile cu var în care au fost aruncați de vii, până la „Siberiile de gheață”, unde au fost trimiși la moarte. Stau de strajă întru pomenire mărturiile Sfinților închisorilor de la Sighet, sau de la Pitești, Canal, Jilava... Lumina conștiinței lor înfrunghiează memoria pământului românesc, care ia deseori forme de prosternare.

Răspunsul *In memoriam*, de *extremă urgență*, s-ar cuveni să fie recunoașterea matricei românești, atât prin conștientizarea și vindecarea rănilor comune, cât și prin însușirea lecțiilor istoriei, menite să declanșeze renașterea integră a ființei naționale. În data de 5 februarie a acestui an, condiționați de restricțiile dictate de pandemie, vom merge într-un gest de pietate la statuia lui Iuliu Maniu de pe Calea Victoriei din București și vom căuta să facem tot mai mult loc, în conștiința generațiilor, crezului de viață al celui care a fost și Prim-Ministru al României Mari, Iuliu Maniu.

Iuliana GOREA COSTIN

REMEMBER: Casa Națională „Regina Maria”

Clădirea Casei Naționale „Regina Maria”, situată pe strada Unirii din Cartierul Precista, a fost inaugurată la 26 mai 1929. Festivitatea de deschidere s-a făcut în prezența scriitorului Eugeniu P. Botez (cunoscut sub pseudonimul literar Jean Bart), a generalului N. Negreanu și a lui Octav Lăzărescu, reprezentanți ai Centralei Caselor Naționale. Preotul Constantin Matasă a fost secretar, după care a îndeplinit funcția de președinte al acestui așezământ de cultură.

Instituția era o sucursală a Centralei Caselor Naționale, înființată în iunie 1919 la București din inițiativa generalului I. Manolescu și a profesorului universitar Gheorghe Țițeica.

Presa vremii consemna: *În ziua de 14 mai 1928 s-a săvârșit solemnitatea punerii pietrei fundamentale pe un loc anume cumpărat în str. Lt. Gh. Bădărău No. 5. Localul va cuprinde o sală de conferințe cu o scenă încăpătoare, o sală pentru bibliotecă, una pentru cancelarie și două camere de serviciu, despărțite de un antreu și un vestiar. Pe peretele de la intrarea principală se va așeza o placă de marmoră cu numele ostașilor – originari din acest oraș căzuți în războiu. Construcția va fi gata – pe dinăuntru – până în toamna acestui an, așa că, începând de la iarna viitoare, Casa Națională își va relua activitatea în localul ei propriu.*

Printre cei care au conferențiat de-a lungul exis-

tenței acestui edificiu cultural s-a numărat și gânditorul Nichifor Crainic. Prelegerea sa, despre *cugetarea estetică a domnului Nicolae Iorga*, a fost ținută duminică, 17 mai 1931. Orașul nostru i-a lăsat o *extrem de bună impresie, fapt care l-a determinat să-și aleagă drept loc de odihnă pentru la vară, unul din centrele de pe Valea Bistriței.*

Din frumoasa și instructiva sa conferință, spicuiam pentru cititorii noștri câteva idei. Opera profesorului Iorga, spunea domnul Crainic, e vastă, se poate spune unică în lumea întreagă. Istoria, teatrul, ziaristica, nimic n-a scăpat acestui titan al culturii românești. Partea cea mai importantă din opera sa e însă concepția despre lume și viață în genere și despre artă în special, care e și subiectul conferinței de față. Domnul Iorga, nu este un filosof în sensul clasic al cuvântului, cugetător în genul lui Platon, Aristotel și Plotin. El e un dușman al filosofiei abstracte izolate de viață. Concepând cugetarea intuitivă, legată strâns de viața ce curge veșnic, el se apropie mai mult de filosoful francez Henri Bergson. Domnul Crainic, alege ca punct central al întregii filosofii iorghiste – filosofie neformulată în canoane fixe, cartea «Cugetările unui om ca oricare altul»(...)

La sfârșitul conferinței, domnul Nichifor Crainic a fost sărbătorit, de asistență, în toată puterea cuvântului. I s-au recitat poezii din «Darurile pământului», i s-a cântat «mulți

Foto: Adolphe A. Chevallier

ani trăiască», a fost viu felicitat, iar domnul colonel Ionescu i-a ținut un scurt și însuflețit cuvânt. (Ziarul Avântul, 21 mai 1931, p.1.)

În această clădire a funcționat, între anii 1934 și 1960, Muzeul Arheologic Piatra-Neamț, fondat de preotul Constantin Matasă, după care imobilul a intrat în proprietatea Teatrului Tineretului, cu utilitate de atelier de producție.

Violeta MOȘU

ĂPOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămint Neamț, Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999) și Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova (aprilie 2019)

FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei
● martie, 1999: Florin Florescu, Ștefan Corneanu, Gheorghe Amăicea, Dumitrița Vasilca

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA – redactor-șef, Gianina BURUIANĂ – redactor-șef adjunct, Angelina BEGU – redactor-șef adjunct (Chișinău), Violeta MOȘU – secretar general de redacție, Mihai FLOROAIA, Ramona-Mihaela ROȘU, Dorian RADU – DTP, Dorin DAVIDEANU – editor online.

ISSN - 1582-3121

Redacția
și administrația:
str. Petru Rareș nr. 24,
Piatra Neamț.
Tel/fax:
0233.22.53.32
revista_apostolul
@yahoo.com